

*Миколаївський національний університет імені
В. О. Сухомлинського*

С. О. Каленюк

**МАТЕРІАЛИ
ДО МОНІТОРИНГУ
ЯКОСТІ ЗНАНЬ ІЗ КУРСУ «МОВЛЕННЄВИЙ
ПРАКТИКУМ ІЗ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ,
ФІЗІОЛОГІЯ ТА ТЕХНІКА МОВЛЕННЯ»**

Миколаїв-2018

Рекомендовано до друку вченою радою
Миколаївського національного університету імені
В. О. Сухомлинського (протокол № від .12. 2018 р.)

Рецензенти:

Шеремета Н. П. – кандидат філологічних наук,
доцент кафедри української мови Кам'янець-
Подільського національного університету імені
І. Огієнка

Білявська Т. М. – кандидат філологічних наук,
доцент кафедри початкової освіти Миколаївського
національного університету імені
В. О. Сухомлинського

С. О. Каленюк

Матеріали до моніторингу якості знань із курсу
«Мовленнєвий практикум із української мови,
фізіологія та техніка мовлення». – Миколаїв: СПД
Румянцева Г. В., 2018. – 142 с.

Посібник містить матеріали, до моніторингу
якості знань з курсу «Мовленнєвий практикум із
української мови, фізіологія та техніка мовлення»,
рекомендовану літературу, ключові поняття й терміни.

Посібник рекомендується для студентів
спеціальності «Прикладна лінгвістика».

Передмова

Дисципліна «Мовленнєвий практикум із української мови, фізіологія та техніка мовлення» вивчається на першому курсі в I семестрі. Предмет тісно пов'язаний з такими дисциплінами, як «Орфографічний практикум з української мови», «Українська мова (за професійним спрямуванням)», «Основи культури мовлення», «Ораторське мистецтво», «Основи і техніка перекладу». Вивчення цієї дисципліни дає можливість студентам спеціальності «Прикладна лінгвістика» підготуватися до практичної мовленнєвої діяльності в різноманітних життєвих ситуаціях, навчитися будувати власні висловлювання на задану тематику в будь-якому стилі і жанрі мовлення, набути навичок аргументувати свої думки.

Мета – навчити студентів володінню необхідними практичними навичками в організації найпоширеніших мовленнєвих ситуацій, спрямованих на комунікативну успішність.

Завдання дисципліни

- підвищити культуру усного й писемного мовлення;
- сформувати практичні вміння з побудови усного монологу повідомлення на задану тему;

- прищепити навички ведення дискусії, аргументування своєї думки;
- сформувати в студентів уявлення про різноманітність мовленнєвих ситуацій та засобів мовлення, мовленнєві стереотипи та їхнє завдання, функції та особливості прояву мовленнєвого етикету;
- сприяти розвитку та закріпленню навиків мовлення та елементів невербальної поведінки, що забезпечують ефективність мовлення (жести, міміка), розвитку культури мовлення, мовного етикету;
- сформувати навички редагування тексту;
- навчити мовленнєвій поведінці в стереотипній ситуації.

Очікувані результати

- розширення уявлення студентів про роль та специфіку мовленнєвого спілкування в контексті лінгвістики та комунікативістики;
- підвищення культури мовлення студентів;
- створення бази для подальшої підготовки спеціалістів в галузі усного та писемного мовлення, підготувати до роботи в сфері соціального менеджменту;
- забезпечення вміння моделювати, прогнозувати мовленнєву ситуацію, ефективно керувати нею в

залежності від поставленої мети, соціальної сфери та мовленнєвого середовища;

- забезпечення первинного ознайомлення з галузями прикладної лінгвістики – роботою філолога-консультанта, перекладача, диктора, ведучого теле-радіопрограм, редактора, спічрайтера тощо.

Вправи для вироблення правильної постави

Роботу над поліпшенням своєї постави рекомендується розпочати з її критичної оцінки. Після цього приступайте до вправ.

1. Станьте біля стіни й щільно притисніться до неї спиною. Ноги зімкніть, руки опустіть, голова має торкатися стіни. Якщо ваша долоня не проходить між попереком і стіною, постава добра. В іншому разі (велика щілина) – слабкий чарівний прес і живіт відтягує хребет вперед. Щоб зміцнити м'язи спини й прес, необхідно 2-3 рази на день (перед їдою) встати до стіни так, як описано вище, тобто щоб було п'ять точок дотику: потилиця, лопатки, сідниці, литки та п'яти. Щоб не було великої щілини (понад 4 см.) між стіною та попереком, втягніть живіт, особливо низ живота, а якщо схильність горбитися, зігніть руки так щоб пальці торкалися плечей, а лікті – тулуба (при цьому щілина між стіною та попереком не повинна збільшуватися).

Ця вправа робиться від 1 до 3 хвилин. Дихання вільне. Закінчивши вправу, пройдіться кімнатою, стріпуючи по черзі руками й ногами. Потім пройдіться з доброю поставою (ніби стоїте біля стіни). Вправу необхідно виконувати протягом 3–4 тижнів.

2. Уявіть, що прямо з середини ваших грудей відходить вперед і дещо вгору під кутом 45 градусів натягнутий трос, тягне ва вгору. Ваші груди розпираються, а спина робиться прямою.

Цю вправу можна робити й сидячи. Вона відразу дає відчуття вільного, глибокого вдиху, збільшення об'єму легень. Якщо ви будете часто повторювати цю вправу, то ви звикнете триматися прямо.

Підніміть підборіддя, підніміть лопатки й відведіть їх назад. Зробіть глибокий вдих, опустіть лопатки і після цього видихніть. Ця дихальна вправа примушує розпрямити плечі.

Встаньте, згорбтеся, розслабте м'язи спини та плечі. Тепер ніби припіднявши своє тіло (плечі груди) й відкинувши його назад і вниз «одягніть» його на хребет, як пальто на вішалку. Спина стала міцною, прямою, а руки, шия, плечі – вільні, легкі (повторювати 2–3 рази).

Всі ці вправи здатні зробити гарну поставу звичною та природною.

Вправи для тренування фонаційного дихання

1. Видихнути весь запас повітря з грудної клітини, щоб видалити залишки м'язового напруження. Після цього можна починати вдихати повітря через ніс. Але для того, щоб повітрям насамперед була заповнена нижня частина легенів, необхідно на початку вдиху не при піднімати діафрагму, а, навпаки, повільно опускати її, м'яко тиснучи нею на черевну порожнину. Грудна клітина має властивість розширюватися майже у всіх напрямках. Коли опускається діафрагма, грудна клітина подовжується у вертикальному положенні. Живіт опускається, діафрагма поспішає за ним, подовжуючись у вертикальному напрямку, і ніби тягне за собою нижні ребра. Діафрагма вперлася у живіт, стінки живота висунулися вперед.

Тепер починайте піднімати діафрагму. Завдяки її рухові грудна клітина розширилася у поздовжньому напрямку, заповнюючи низ легенів повітрям й розширюючи боки. Продовжуйте розширювати верхню ділянку легенів, розширюючи верх грудей і розсуваючи верхні ребра.

Розправте плечі й при підніміть ключиці. Далі ледь втягніть всередину нижню частину живота, що дає опору легеням та діафрагмі.

Тепер у вас дихальний апарат заповнений повітрям. видихніть повітря одним швидким викидом

через відкритий рот: х... х...х...п...п...п...фу...у...у. Ця вправа розвиває «довге» дихання, щоб закріпити будову всього дихального апарату.

Спочатку цю вправу необхідно виконувати лежачи, потім сидячи, стоячи, рухаючись. Важливо засвоїти й закріпити послідовність переходів від вдихання до видихування. Видихувати повітря необхідно не згори вниз, а знизу вгору.

3. Швидкий вдих та уповільнений видих.

4. Уповільнений вдих та уповільнений видих.

5. Взяти довге дихання. Діафрагма при піднята. Живіт підтягнутий. Повільно видихнути одну чверть взятого повітря і, не опускаючи діафрагми, знову заповнити легені до попереднього стану повітрям. Потім, продовжуючи повільне видихування, випустити вже половину повітря, щоб так само швидко набрати його знову, доводячи до початкового заповнення грудної клітини. Потім, продовжуючи повільне видихання, випустити вже половину повітря, щоб так само швидко набрати його знову, доводячи до початкового заповнення грудної клітини. Потім випустити три чверті й відразу ввести їх знову. Робити такі підбори по чергово, не опускаючи діафрагми стільки часу, скільки вистачить сили її тримати, але не до перевтоми. Відчувши втому, відразу з силою видихнути повітря через відкритий рот. Відпочивши, продовжити вправу.

6. Взяти дихання, трохи затримати і з силою видихнути. Зробити тричі.

7. Повний вдих і чотири видихання. перший видих однієї чверті, знову затримка на рахунок 3, і знову видих однієї чверті, знову затримка на рахунок 4. Третій видих також однієї чверті й затримка на рахунок 5. І, нарешті, остання одна чверть випускається разом з опусканням діафрагми.

8. Швидкий вдих, видихання поступове, уповільнене, з паузами. Спочатку на рахунок 3 – пауза, на рахунок 4 – пауза, на рахунок 5 – пауза...6, 7 тощо. Завдяки цьому прийому видихання все більш й більш уповільнюється.

9. Повний вдих, видих швидкий, маленькими порціями, спочатку на рахунок 3 і моментальне поповнення. Те ж саме на рахунок 4, 5, 6... і після кожного – знову поповнення до початкового положення.

Вправа для сходження на високі поверхні пішки.

Взяти глибоке дихання. При дуже уповільненому видихові підніматися сходами. коли запас дихання вичерпається – зупинитися. 1–2 секунди відпочивши, знову набрати дихання, продовжити те ж саме.

Коли відчуєте втому, зупиніться й решту дихання з силою викиньте через широко відкритий рот. Секунда перепочинку, після чого продовжуйте сходження у тому ж дусі.

Можна цей прийом комбінувати з таким: набрати дихання й на повній його затримці – бігом нагору, долаючи відстань, доступну вам. Зупинившись, так само з силою видихніть повітря через широко розкритий рот. Але це лише за тієї умови, якщо ви вмієте зберігати сталість діафрагми.

Вправа з постановки дихання при сміхові.

Швидко заповнивши легені киснем, на уповільненому видиханні починайте сміятися. Смійтеся легко. При безперервному тривалому сміхові прагніть брати підбір дихання через ніс, бо широко розкритий рот у сміхові здатний викидати назад взяту вам порцію повітря, що може викликати тривалий кашель.

При правильно взятому диханні варіюйте інтонацію сміху, котрий може висловлювати веселість, загрозу, знущання тощо.

Дихальні вправи для розвитку пружності голосових зв'язок

1. Зробіть вдих, потім затримайте повітря на кілька секунд, потім приведіть губи у положення, яке вони мають при посмішці, і видихайте дуже повільно й так, щоб було чути є, але пошепки.

2. Зробіть вдих, потім затримайте повітря й після цього видихайте, склавши губи у трубочку, ніби посвистуючи через зімкнені губи.

3. Вправа «Теплий видих». «Теплий видих» глибший за прохолодний, газообмінний, при ньому ніби відчувається прохід дихання по всьому повітряному трактові. Щоб вийшов «теплий видих», треба попрацювати м'язами глотки, щелеп, щік, діафрагмою. Пропонується зробити таку вправу. Ви сидите у вагоні, праворуч від вас – замерзле скло. Спробуйте теплим диханням зробити на ньому проталинку – корпус при цьому скручується. Тепер вікно ліворуч від вас. Ще проталинка. Корпус скручується вліво. А тепер теплим диханням зігрійте руки, що змерзли. Надалі до вправи можна підключати беззвучно мовлені голосні: **у, о, а, е, і, и.**

4. Усі вправи мовної та дихальної гімнастики треба чергувати з контрольними фразами, елементами мовної дії. Скажімо, виконавши дві-три вправи, треба представитися, тобто повністю назвати ім'я, по батькові, прізвище так, щоб усі Вас запам'ятали.

5. Потім можна продовжити вправи. Виконавши одну-дві, повідомте дату свого народження: число, місяць, рік. Далі – ще одна-дві вправи, і повідомте свою адресу. Намагайтеся, щоб ваша адреса звучала як музика.

Вправи для вироблення носового дихання

1. Притиснути праву ніздрю пальцем, вдихнути лівою ніздрею; затиснувши ліву ніздрю, видихнути через праву. Потім вдихнути правою ніздрею; затиснувши її, видихнути через ліву. Повторити по чергово 4–6 разів.
2. Погладжуючи ніс від кінчика до перенісся середніми та вказівними пальцями обох рук, робіть вдих. Видихаючи, поплескуйте вказівними та середніми пальцями обох рук по ніздрях. Повторити 4–6 разів.
3. Вдихаючи, погладжуйте ніс тим же рухом, що й у попередній вправі. Видихаючи, кінці вказівних пальців обіпріть у крила носа і, поки повітряний струмінь йтиме через ніс, робіть кругові рухи, ніби загвинчуючи пальці. Повторити 4–6 разів.
4. Видихаючи, коротким швидким рухом провести вказівними пальцями по нижній ділянці носової перегородки від жолобка під носом до кінчика носа, злегка піднімаючи його догори. Під час видиху то прикривайте на короткий час ніздрі великим і вказівним пальцями правої руки, перериваючи видих, то відкривайте прокривайте для повітряного струменя. Повторити 4-6 разів.
5. Вдих – погладжуючи ніс. Видихаючи, круговими рухами поплескуйте кінчиками пальців обох рук по бокових ділянках носа, лоба, щоках. повторити 4-6 разів.

6. Рот відкритий. Зробити вдих і видих носом 10-12 разів.

7. Розширити ніздрі – вдих. На видихові ніздрі приймають положення спокою. Повторити 4-6 разів.

8. Вдих носом. Повільно видихаючи через ніс, спокійним, м'яким рухом повертайте голову направо, наліво; поверніться у початкове положення. Вдих носом, на видихові підніміть голову, опустіть її, прийміть початкове положення. Повторити 4-6 разів.

9. Початкове положення – стоячи, руки опущені, рот відкритий. Вдих носом і при цьому розвести руки у боки. На повільному видихові через ніс опустити руки. Повторити 4–6 разів.

10. Початкове положення – стоячи, руки опущені, рот відкритий. Вдих і видих носом. На вдихові підняти руки догори, відставивши ногу назад на носок. Повертаючись у початкове положення, зробити видих. Повторити 4-6 разів.

Вправи на вимову голосних звуків

1. Зробіть вдих, потім паузу, потім почніть видих, потім зупиніться й лише тепер вимовляйте голосний звук. Так дійте, вимовляючи кожний наступний голосний.

2. Повторіть один за іншим голосні звуки:

і е а о у и е а о у і а о у і е

о у і е а у і е а о і е а о у

3. Вимовляйте голосні звуки, ніби ви чимось здивовані.
4. Вимовляйте голосні звуки, ніби ви у захопленні від чогось.
5. Вимовляйте голосні звуки, починаючи низьким голосом, а потім поступово підвищуючи голос.
6. Вимовляйте голосні звуки, починаючи тихо, а потім поступово посилюючи звучання.
7. Вимовляйте голосні звуки, повільно і поступово прискорюючи темп.
8. Вимовляйте кожний голосний звук на довгому диханні, тобто на весь запас повітря.
9. Вимовляйте на довгому диханні всю таблицю голосних.
10. Почніть вимовляти голосні спочатку звичайним голосом, тобто сила голосу середня, потім поступово посилюйте звук і дуже сильним звуком закінчіть вимову.

Артикуляційна гімнастика

1. Покласти лікті на стіл, сплести кисті рук, підборіддям опертися на кисті і, опускаючи нижню щелепу, прагнути щелепою подолати перепону, утворену руками.
2. Верхню губу підтягнути догори, оголюючи верхні зуби.

3. Нижню губу підтягнути до нижніх ясен, оголюючи зуби.
4. Чергувати рухи верхньої та нижньої губи.
5. Відкриваючи рот і, роблячи ковзаючий рух верхньою губою, натягувати її на зуби.
6. Відкрити рота і нижню губу натягувати на зуби, потім відтягувати губу вниз, оголюючи нижні зуби.
7. Рот широко відкритий, язик лежить пласко, кінчик язика торкається нижніх передніх зубів, корінь опущений. Висунути язик якомога далі з рота, а потім втягнути якомога глибше. Потім повернути язик у початкове положення.
8. Рот широко відкритий, нижня щелепа нерухома, кінчик язика притискується до коренів верхніх передніх зубів, потім опускається у початкове положення.
9. Рот напіввідкритий, висунути назвний язик «лопатою», так, щоб він боковими краями торкався куточків рота. Потім повернути язик у початкове положення.
10. Рот напіввідкритий, висовувати язик назвний «жалом», потім повернути у початкове положення.
11. Рот напіввідкритий, присувати язик до піднебіння, потім відривати клацанням.

Методичні поради

Робити вправи треба спочатку повільно, а потім поступово прискорюючи темп.

Від початку слідкуйте за тим, щоб працювали лише мовні органи, а лоб, очі, ніс і корпус перебували у спокої.

Після того, як засвоєні всі вправи, займайтеся гімнастикою протягом року щоденно по 4-5 хвилин. Ця гімнастика підготує вас до гарного мовлення.

Вправи на вимову приголосних звуків

1. Зробіть вдих, потім паузу і спокійно звичайним голосом вимовляйте глухі звуки швидко:

п, п, п, п, п, п, п, п, п, п, п, п, п...

т, т, т, т, т, т, т, т, т, т, т, т, т, т..

к, к, к, к, к, к, к, к, к, к, к, к, к, к...

тощо на одному диханні.

2. Дихання таке ж, як у попередній вправі. Не добираючи повітря, вимовляйте:

птк, птк, птк, птк, птк, птк, птк, птк, птк,

птк, птк... тощо.

3. Спочатку вимовте цю групу приголосних тричі, доберіть повітря, знову тричі тощо:

бдг, бдг, бдг (добір дихання), бдг, бдг,

бдг, бдг...

4. Швидко на одному диханні вимовляйте:

па, па, па, па, па, па, па, па, па, па, па, па,
па....

та, та, та, та, та, та, та, та, та, та, та, та,
та, та...

ка, ка, ка, ка, ка, ка, ка, ка, ка, ка, ка, ка,
ка...тощо.

5. Вимовляйте таким же чином групу складів:

па, та, ка; па, та, ка; па, та, ка...тощо

Спочатку вимовляйте лише тричі на одному диханні,
потім збільшуючи кількість разів.

6. Таким же чином вимовляйте:

ап, ап, ап, ап, ап, ап, ап, ап, ап, ап, ап, ап,
ап...

ат, ат, ат, ат, ат, ат, ат, ат, ат, ат, ат, ат,
ат...

ак, ак, ак, ак, ак, ак, ак, ак, ак, ак, ак, ак,
ак... тощо.

7. Таким же чином вимовляйте:

ап, ат, ак; ап, ат, ак; ап, ат, ак; ап, ат, ак...

8. Вимовляйте таким же чином:

апа, ата, ака; апа, ата, ака; апа, ата, ака...

9. За таким же принципом вправляємося у вимові
дзвінких звуків:

б, б, б, б, б, б, б, б, б, б, б, б, б, б, б, б,
б, б....

д, д, д, д, д, д, д, д, д, д, д, д, д, д, д, д,
д...

г, г, г, г, г, г, г, г, г, г, г, г, г, г, г, г, г,
г, г...тощо.

бдг, бдг, бдг, бдг, бдг, бдг,бдг, бдг,
бдг...тощо.

ба, ба, ба, ба, ба, ба, ба, ба, ба, ба, ба, ба...
да, да, да, да, да, да, да, да, да, да, да, да,
да...

га, га, га, га, га, га, га, га, га, га, га, га, га,
га...

ба, да, га; ба, да, га; ба, да, га; ба, да,
га...тощо.

Якогома частіше і миттєвіше!

аб, ад, ак; аб, ад, ак; аб, ад, ак...

10. Вимовляйте склади у всіх можливих сполученнях:

гбді кпті бдгі пткі вдгі фкті вкті вгді фткі штрі
ждрі зждрі;

гбде кпте бдге піке вдме фкте фгде фтке штре
жде зжере;

гбда кпта бдга птка вдга фкта вгда фтка штра
ждра зждра;

гбдо кпто бдго птко вдго фкто вгдо фтко штро
ждро зждро;

гбду кпту бдгу птку вдгу фкту вгду фтку штру
ждру зждру;

гбди кпти бдги птки вдги фкти вгди фтки штри
ждри зждри;
рлі лрі млі лмі мні нмі;
рле лре мле лме мне нме;
рла лра мла лма мна нма;
рло лро мло лмо мно нмо;
рлу лру млу лму мну нму;
рли лри мли лми мни нми.

Подібним чином вимовляйте інші звуки та звукосполучення, пам'ятаючи про правильне творення цих звуків.

Робити усі ці вправи з приголосними треба у такому порядку, що й з голосними, тобто навчитися вимовляти звуки дуже голосно і м'яко, від сильного звучання переходити до м'якого, тихого і навпаки.

11.Ця вправа дасть можливість позбавитися скоромовки та млявості мовлення.

Візьміть дихання, а потім повільно, не змінюючи швидкості та голосності, читайте цей уривок по складах. Робіть зупинки тільки тоді, коли потрібно взяти повітря. Слідкуйте за правильним утворенням звуку.

Перший рядок такий: Сто-я-ла-я-і-слу-ха-ла вес-ну.

Читайте таким чином: сказавши перший склад – сто-, зупиніться й вимовте його знову, але беззвучно,

подумки, потім скажіть чітко другий склад – -я-, знову зупиніться і повторіть цей склад подумки, потім вимовляйте третій склад – -ла-, знову зупиніться, повторіть подумки до кінця уривку.

Отже, зробіть вдих і читайте по складах:

Сто-я-ла-я-і-слу-ха-ла-вес-ну,
вес-на-ме-ні-ба-га-то-го-во-ри-ла,
Спі-ва-ла-піс-ню-дзвін-ку-го-лос-ну
То-знов-та-єм-но-ти-хо-ше-по-ті-ла.
Во-на-ме-ні-спі-ва-ла-про-лю-бов,
про-мо-ло-до-щі-ра-до-щі-на-ді-ї,
Во-на-ме-ні-пе-ре-спі-ва-ла-знов
те-що-дав-но-ме-ні-спі-ва-ли-мрі-ї.
(Леся Українка)

12. Прочитавши успішно попередні вірші і слідкуючи весь час за ясною й чіткою вимовою звуків, зробіть таку вправу (з партнером):

станьте у кінці кімнати й знову читайте цей уривок по складах, але зовсім тихо, ледь чутно, виразно вимовляючи кожний звук, ніби малюючи його губами. Нехай партнер тільки за порухами губ може визначити, що ви вимовляєте.

Методичні поради до роботи над скоромовками

Працюючи над скоромовками, не можна просто теревенити слова, необхідно знайти в них певний зміст. У кожній скоромовці є певна подія, котру треба

оцінити і відповідно до свого ставлення до цієї події діяти так чи інакше словом.

Можна запропонувати цілу низку дій, відповідно до яких ми будемо вимовляти ті чи інші співзвуччя та скоромовки: вдуматися, буркотіти, вернути, вивідати, попиляти, подразнити, зваблювати, задобрювати, заговорювати, пожалітися, здогадатися, попросити, обумовити, уточнити, з'ясувати, висміяти, благати, вимагати, присоромити, бути в захваті, поставити ультиматум, зізнатися у чомусь, оголосити про щось, натякнути, підлеститися.

Матеріали до моніторингу якості знань

Варіант 1

1. Від чого залежить сила звука?
 - А. Частоти коливань
 - Б. Тембру
 - В. Амплітуди
 - Г. Тривалості у часі
 - Д. Довготи
2. Назвіть українських дослідників фонетики?
 - А. Шило, Коструба
 - Б. Йогансен, Бодуен де Куртене
 - В. Щерба, Сидоров
 - Г. Аванесов, Реформатський
 - Д. Жовтобрюх, Кулик

3. У якому варіанті слово затранскрибовано правильно?

А. [голівка]

Б. [гол'івка]

В. [гоʋл'ўка]

Г. [голіўка]

Д. [гол'іўка]

4. У якому з варіантів усі слова відповідають схемі: 1-й і 3-й склади відкриті ненаголошені, 2-й відкритий наголошений?

А. Премудрий, чорнило, берізка

Б. Пригода, звечора, ховаєшся

В. Ворота, середа, вітрило

Г. Золото, молоко, мріяти

Д. Женити, людина, ховати

4. У якому з варіантів у всіх словах відбувається чергування [o],[e] з [i]?

А. Мороз, радість, гір

Б. Подорож, устрій, осіб

В. Сторож, водопій, слів

Г. Виселок, камінь, борона

Д. Берег, дохід, сіл

5. У якому варіанті є тільки голосні звуки?

А. [в], [в]

Б. [ш], [ж]

В. [р], [л]

Г. [е], [и]

Д. [к], [х]

6. На основі якої абетки було складено латинський та старослов'янський алфавіт?

А. Єгипетської

Б. Скіфської

В. Римської

Г. Арабської

Д. Грецької

7. Знайдіть слово, у якому наголос поставлено правильно:

А. Зда́лека

Б. Груше́вий

В. Вільха́

Г. Ки́дати

Д. пере́спів

8. У якому варіанті серед слів, що пишуться через дефіс, є зайве слово?

А. Лікар...еколог, блок...система, крекінг...процес

Б. Купівля...продаж, віце...президент, прем'єр...міністр

В. Міні...футбол, пів..аркуш, екс... чемпіон

Г. Лидино...день, член...кореспондент, максі...спідниця

Д. Шести...денка, шлако...блок, полу...мисок

9. У якому варіанті усі три слова пишуться з і.

- А. Реч...татив, ід...л...я, сю...та
- Б. Бук...н...ст, тр...умф, кол...бр...
- В. Кр...т, Цюр...х, Корс...ка
- Г. Кол...з...я, в...раж, афор...зм
- Д. Дж...нси, ате...зм, баст...он.

10. У поданих словах пропущено літери е, и або і. В якій групі усі слова мають однаковий префікс?

- А. Пр...рва, пр...стол, пр...тулок
- Б. Пр...звище, пр...зирство, пр...чіпливий
- В. Пр...звисько, пр...ярок, пр...погано
- Г. Пр...оритет, пр...краса, пр...мудрий
- Д. Пр...завзятий, пр...освящений,
пр...гарний

11. Знайдіть слово, у якому наголос поставлено не правильно:

- А. Сли́на
- Б. Сто́ляр
- В. Чорносли́в
- Г. Ча́дний
- Д. Ті́сний

Варіант 2

1. Від чого залежить висота звука?

- А. Довготи
- Б. Тривалості у часі

В. Частоти коливань

Г. Розмаху

Д. тембру

2. Назвіть голосні звуки переднього ряду

А. [і], [и], [у]

Б. [і], [и], [е]

В. [і], [и], [о]

Г. [а], [о], [у]

Д. [а], [и], [і]

3. У якому слово затранскрибовано правильно?

А. [шиіпка]

Б. [шибка]

В. [шибка]

Г. [шибька]

Д. [шипька]

4. У якому слові кількість букв не збігається?

А. Весілля

Б. Любов

В. Заєць

Г. Ательє

Д. фіалка

5. У якому з варіантів у всіх словах відбувається чергування [о], [е] після шиплячих та [й]?

А. Ковчег, пташечка, черниця

Б. Женити, копієчка, шостий

В. Звечора, мішок, шеф

Г. Книжечка, чотири, черга

Д. Щедрий, ложечка, чернетка

6. Скільки принципів покладено в основу української орфографії (за Н. І. Тоцькою)?

А. 3

Б. 2

В. 4

Г. 1

Д. 5

7. Назвіть фонему за такою характеристикою: приголосна, язикова, передньоязикова, зімкнена, зімкнена чиста, неносова, шумна, дзвінка, тверда.

А. | д' |

Б. | д |

В. | т |

Г. | т' |

Д. | з |

8. Знайдіть слово, у якому наголос поставлено неправильно:

А. Чорнити

Б. Чіпкий

В. Фартух

Г. Вузький

Д. трійня'

9. У якому з варіантів усі три слова пишуться через дефіс?

- А. Блок...схема, ясно...окий, хоч...не...хоч
- Б. Плiч...о...плiч, хто...небудь, екс...чемпiон
- В. Будь...хто,аби...який,пiв...обличчя
- Г. Де...далi, стрiм...голов, де...iнде
- Д. Як...небудь, де...який, пiв...години

10. У якому з варiантiв вci слова пишуться з апострофом?

- А. Черв...як, дит...ясла, св...ятковий
- Б. Мавп...ячий, мiжгiр...я, рум...яний
- В. Комп...ютер, без...язикий, знiчев...я
- Г. Медв...яний, роз...юшити, жаб...ячий
- Д. Тьм...яний, В...ячеслав, з...єднаний

11. У поданих словах пропущено лiтери е, и або i. В якому варiантi усi слова мають однаковий префiкс?

- А. Пр...iхати,пр...рва, пр...поганий
- Б. Пр...брати, пр...хилити, пр...чiпливий
- В. Пр...шити, пр...йти, пр...стол
- Г. Пр...вабливо, пр...гiрок, пр...подобний
- Д. Пр...злий, пр...звище, пр...чал

12. Знайдiть слово, у якому наголос поставлено непраильно:

- А. По́друга
- Б. О́знака
- В. Одина́дцять
- Г. Вимо́га
- Д. житло́

Варіант 3

1. Який орган мовного апарату найбільш активний?
 - А. Легені
 - Б. Голосові зв'язки
 - В. Гортань
 - Г. Губи
 - Д. язик
2. Назвіть голосні заднього ряду
 - А. [a], [o], [и]
 - Б. [y], [o], [e]
 - В. [i], [и], [e]
 - Г. [o], [a], [y]
 - Д. [o], [a], [i]
3. У якому з варіантів слово затранскрибовано правильно?
 - А. [висна]
 - Б. [ве^нсна]
 - В. [весна]
 - Г. [ви^есна]
 - Д. [ве^нсна]
4. У якому варіанті відбувається в усіх трьох словах уподібнення за дзвінкістю?
 - А. Кігті, боротьба, книжка
 - Б. Вогко, молотьба, ніжка
 - В. Легко, діжка, сиріжка
 - Г. Косьба, вокзал, футбол

- Д. Стежка, просьба, нігті
5. У якому з варіантів є набір з усіма губними приголосними?
- А. Фікус, подвір'я, парубок
 - Б. Давній, бублик, фішка
 - В. Памфлет, барви, м'яч
 - Г. Флейта, вівторок, поїзд
 - Д. Лівша, борошно, фокус
6. Назвіть фонему за такою характеристикою: приголосна, язикова, передньоязикова, щілинна серединна, шумна, глуха, шипляча, тверда.
- А. |с'|
 - Б. |ш|
 - В. |ц|
 - Г. |з|
 - Д. |з'|
7. У якому варіанті записані тільки українські мовознавці фонетики?
- А. Коструба, Тоцька, Щерба
 - Б. Сидоров, Прокопова, Багмут
 - В. Погрібний, Аванесов, Зіндер
 - Г. Лобода, Огієнко, Реформатський
 - Д. Шило, Наконечний, Тоцька
8. Знайдіть слово, у якому наголос поставлено правильно?
- А. Вимо́ва

- Б. Додаток
- В. Завдання
- Г. Одинадцять
- Д. липкий

9. У якому з варіантів серед слів, що пишуться через дефіс, є зайве слово?

- А. Всесвітньо...історичний, культурно...технічний, дизель...моторний
- Б. Воле...любний, машино...будівний, право...бережний
- В. Воєнно...стратегічний, північно...західний, суспільно...корисний
- Г. Східно...слов'янський, первісно...общинний, мовно...стилістичний
- Д. Плоско...опуклий, аграрно...сировинний, мовно...літературний

10. У якому з варіантів у всіх словах замість крапок пишеться м'який знак?

- А. С...огодні, дон...чин, сторін...ці, пис...мо
- Б. Хар...ків, лл...ю, мен...ший, порт...є
- В. Нен...ка, яблун...ці, різ...бяр, т...мяний
- Г. Рибал...ці, п'ят...десят, снит...ся, школяр...
- Д. Ред...ці, тон...ший, вуз...кий, дев'ят...ома

11. М'який знак позначає:

- А. Нічого

- Б. Нульовий звук
 - В. Нульове закінчення
 - Г. Роздільну вимову
 - Д. М'якість приголосного
12. Знайдіть слово, у якому наголос поставлено неправильно:
- А. Ві́льха
 - Б. Здале́ка
 - В. Пере́спів
 - Г. Ки́дати
 - Д. Груше́вий

Варіант 4

1. Хто є основоположником функціонального аспекту вивчення звуків?
- А. Л. В. Щерба
 - Б. І. О. Будуен де Куртене
 - В. Н. І. Тоцька
 - Г. Р. І. Аванесов
 - Д. В. Н. Сидоров
2. Назвіть голосні звуки високого підняття
- А. [и]
 - Б. [e], [o]
 - В. [a]
 - Г. [a], [y]

Д. [y], [i]

3. У якому з варіантів слово затранскрибовано правильно

А. [ја́щик]

Б. [йа́щчек]

В. [я́шчик]

Г. [ја́шчи^ек]

Д. [ја́шче^нк]

4. У якому варіанті відбувається в усіх трьох словах уподібнення за дзвінкістю?

А. Кігті, боротьба, книжка

Б. Ніжка, вогко, молотьба

В. Діжка, легко, сиріжка

Г. Косьба, вокзал, футбол

Д. Нігті, просьба, стежка

5. У якому слові 1-й відкритий і 2-й закритий склади?

А. Симфонія

Б. Горяночка

В. Мріяння

Г. Вітрило

Д. комічний

6. Назвіть фонему за такою характеристикою: пригголосна, язикова, передньоязикова, щілинна, щілинна середина, шумна, дзвінка, свистяча, тверда.

А. |дз'|

- Б. |з|
- В. |дж|
- Г. |ц|
- Д. |ц'|

7. Скільки букв з алфавіту було вилучено на початкуXVIII ст. за реформи Петра I ?

- А. 10
- Б. 9
- В. 8
- Г. 7
- Д. 6

8. Знайдіть слово, у якому наголос поставлено неправильно:

- А. Ви́падок
- Б. Верете́но
- В. Олень
- Г. Пре́дмет
- Д. літо́пис

9. У якому з варіантів серед слів, що пишуться через дефіс, є зайве слово?

- А. Дівчина...красуня, звіробій...трава, максі...спідниця
- Б. Свіжо...зрубаний, ново...утворений, важко...хворий
- В. Льон...довгунець, багато...тичячний, заєць...русак

- Г. Науково...технічний,
підзолисто...болотний, м'ясо...молочний
- Д. Сіро...голубий, червоно...синій,
літературно...художній

10. У якому з варіантів усі слова пишуться з апострофом?

- А. Медв...яний, б...ють, узгір...я
- Б. Св...ятковий, безриб...я, комп...ютер
- В. Пів...яблука, зв...язок, бур...я
- Г. Знічев...я, жаб...ячий, між...ярусний
- Д. Мавп...ячий, черв...ячий, ім...я

11. У якому слові усі три слова пишуться з і?

- А. Реч...татив, б...ють, узгір...я
- Б. Кол...з...я, в...раж, афор...зм
- В. Кр...т, Цюр...х, Корс...ка
- Г. Бук...н...ст, тр...умф, кол...бр...
- Д. Дж...неи, ате...зм, баст...он

12. Знайдіть слово, у якому наголос поставлено неправильно:

- А. Гарбу́з
- Б. Ди́хання
- В. Ім'я́
- Г. Жи́вопис
- Д. ко́лесо

Варіант 5

1. Усі алофони об'єднуються у відносно невелике число фонем. Скільки їх в сучасній українській мові?

А. 33

Б. 41

В. 30

Г. 90

Д. 38

2. Розрізняють два типи комбінаторних змін:

А. Акомодация, дисиміляція

Б. Акомодация, асиміляція

В. Асиміляція, спрощення

Г. Спрощення, дисиміляція

Д. Асиміляція, алітерація

3. У якому з варіантів слово затранскрибовано правильно?

А. [сього́дні]

Б. [с'огод'н'і]

В. [сого́дн'і]

Г. [с'огодні]

Д. [с'ого́д'н'і]

4. Знайти приголосний шиплячий звук.

А. |т|

Б. |ф|

В. |ч|

Г. |п|

Д. | дз |

5. У якому з варіантів не відбувається чергування голосних [о], [е] з [і]?

А. Радість

Б. Камінь

В. Шелест

Г. Дорога

Д. особа

6. У якому з варіантів букви я, ю, є позначають двома звуками в усіх трьох словах?

А. Подвір...я, мавп...ячий, бур...я

Б. Юність, рюмсати, червоніти

В. Ялинка, рум...яний, стояти

Г. Р...ябко, з...єднати, с...юрчати

Д. Бур...ян, р...яжання, єдність

7. Назвіть фонему за такою характеристикою: приголосна, язикова, задньоязикова, зімкнена, зімкнена чиста, шумна, дзвінка, тверда.

А. | к |

Б. | г |

В. | х |

Г. | г |

Д. | ц |

8. Знайдіть слово, у якому наголос поставлено неправильно:

А. Уро́чистий

- Б. Яловичина
- В. Кропива'
- Г. До́говір
- Д. водопровід

9. У якому з варіантів усі слова пишуться через дефіс?

- А. Який...сь, ні...про...що, будь...який
- Б. Де...який, будь...на чому, ні...хто
- В. Аби...який, будь...що, будь...у ...кого
- Г. Чий...небудь, хтозна...який, будь...що
будь
- Д. Що...небудь, аби...хто, казна...з...ким

10. У якому варіанті всі слова пишуться з апострофом?

- А. Черв...як, дит...ясла, св...ятковий
- Б. Комп...ютер, без...язикий, знічев...я
- В. Мавп...ячий, міжгір...я, рум...яний
- Г. Медв...яний, роз...юшити, жаб...ячий
- Д. Тъм...яний, В...ячеслав, з...єднаний

11. У якому із варіантів усі слова іншомовного походження пишуться з и, а не з і?

- А. З...гзаг, Ч...каго, еп...скоп
- Б. Ч...лі, Цюр...х, акс...ома
- В. Б...знес, л...ман, метод...ка
- Г. Реч...татив, лог...ка, с...луєт
- Д. Мандр...д, Алж...р, Д...зель

12. Знайдіть слово, у якому наголос поставлено неправильно?

- А. Граблї́
- Б. Спи́на
- В. Чита́ння
- Г. Докуме́нт
- Д. Фарту́х

Варіант 6

1. Найменша звукова одиниця слова чи морфемі, що здатна розрізняти самі слова або їх форми – це...

- А. Фонема
- Б. Звук
- В. Моронема
- Г. Графема
- Д. буква

2. Назвіть голосні звуки високо-середнього підняття.

- А. [и]
- Б. [і], [у]
- В. [е], [о]
- Г. [а]
- Д. [е], [и]

3. У якому з варіантів слово затранскрибовано правильно?

- А. [по^удушка]

- Б. [поду́шка]
- В. [по^удушка]
- Г. [пуду́шка]
- Д. [пу^одушка]

4. Знайдіть приголосний дзвінкий твердий звук:

- А. | ф |
- Б. | д |
- В. | з' |
- Г. | д' |
- Д. | к |

5. У якому варіанті усі слова відповідають схемі: 1-й і 3-1 склади відкриті ненаголошені, 2-й відкритий ненаголошений?

- А. Премудрий, чорнило, берізка
- Б. Пригода, звечора, ховаєшся
- В. Ворота, середа, вітрило
- Г. Золото, молоко, мріяти
- Д. Женити, людина, ховати

6. У яких словах відбувається оглушення дзвінких приголосних?

- А. Книжка, грядка, приз
- Б. Мороз, важко, гриб
- В. Скибка, середа, вітрило
- Г. Діжка, гриб, борідка
- Д. Легко, нігті, вогко

7. Назвіть фонему за такою характеристикою: приголосна, язикова, середньоязикова, щілинна, щілинна серединна, сонорна, м'яка.

А. |т|

Б. |л'|

В. |ц'|

Г. |й|

Д. |к|

8. Знайдіть слово, у якому наголос поставлено неправильно:

А. Писа́ння

Б. Дочка́

В. Феноме́н

Г. Пеня́

Д. мізе́рний

9. У якому з варіантів складні прикметники пишуться разом?

А. Жовто...гарячий, східно...слов'янський, сіро...голубий

Б. Вище...згаданий, суспільно...корисний, масово...політичний

В. Народно...поетичний, право...бережний, загально...освітній

Г. Народно...визвольний, червоно...брунатний, історико...культурний

Д. Військово...морський, мовно...стильовий,
первісно...общинний.

10. У поданих словах пропущено літери е, и або і.
В якій групі усі слова мають однаковий префікс?

А. Пр...їхати, пр...рва, пр...поганий

Б. Пр...злий, пр...звище, пр...чал

В. Пр...шити, пр...йти, пр...стол

Г. Пр...вабливо, пр...гірок, пр...подобний

Д. Пр...брати, пр...хилити, пр...чіпливий

11. У якому з варіантів при перекладі українською мовою всі три слова мають суфікс -зьк-?

А. Рижский, сивашский, оренбургский

Б. Острожский, запорожский, харьковский

В. Калужский, бугский, абхазский

Г. Черкасский, криворожский, волжский

Д. Амурский, воронежский, французский

12. Знайдіть слово, у якому наголос поставлено неправильно:

А. Український

Б. Магазин

В. Відгомін

Г. Гастрономія

Д. жалюзі

Варіант 7

1. Найменша одиниця мови, утворена за допомогою мовних органів – це...

- А. Слово
- Б. Склад
- В. Графема
- Г. Фонема
- Д. Звук

2. Назвіть голосні звуки середнього підняття

- А. [и]
- Б. [е], [о]
- В. [у], [і]
- Г. [и], [у]
- Д. [е], [і]

3. У якому з варіантів слово затранскрибовано правильно?

- А. [недочу́ти]
- Б. [недо^учу́ти]
- В. [не^ндочу́ти^є]
- Г. [ни^єдо^учу́ти^є]
- Д. [не^ндочути^є]

4. Знайти приголосний дзвінкий твердий звук

- А. [п]
- Б. [т]
- В. [с]
- Г. [б]

Д. [ч]

5. У якому слові кількість букв і звуків не збігається

А. Малюють

Б. Любов

В. Заєць

Г. Ателье

Д. знання

6. Скільки голосних фонем у сучасній українській мові?

А. 12

Б. 32

В. 5

Г. 6

Д. 10

7. Скільки літер в українському алфавіті?

А. 32

Б. 38

В. 33

Г. 31

Д. 34

8. Знайдіть слово, у якому наголос поставлено неправильно:

А. Оди́надцять

Б. Ра́зом

В. По́друга

Г. Дро́ва

Д. вимога

9. У якому варіанті прийменники пишуться через дефіс?

А. По...між, по...перед, з...поміж

Б. З...під, із...за, з...посеред

В. З...над, по...під, по...за

Г. По...над, з...проміж, із...під

Д. Під...кінець, під...час, з...перед

10. У якому варіанті всі прислівники написано правильно?

А. На дозвіллі, навесні, на поруки

Б. На зустріч, на силу, на зло

В. На здогад, на жаль, навиліт

Г. На совість, на шкоду, напроцання

Д. На щастя, на показ, на перекір

11. У якому варіанті усі слова пишуться з апострофом?

А. Торф...яний, зм...якшити, р...ядок

Б. Св...ятослав, дит...ясла, під...йомник

В. Лук...янчук, В...ячеслав, підв...язати

Г. Черв...як, тьм...яно, міжгір...я

Д. Мар...яна, зав...язка, духм...яний

12. Знайдіть слово, у якому наголос поставлено неправильно:

А. Ки́дати

Б. Решето́

- В. Здобуток
- Г. Абиякий
- Д. предмет

Варіант 8

1. Варіанти, що пов'язані з місцем у слові(початок, кінець), наголошеним/ ненаголошеним складом, називаються...

- А. Факультативними
- Б. Додатковими
- В. Позиційними
- Г. Комбінаторними
- Д. Головними

2. Назвіть голосні звуки низького підняття.

- А. [e], [o]
- Б. [a]
- В. [y], [i]
- Г. [и]
- Д. [a], [y]

3. У якому з варіантів слово затранскрибовано правильно?

- А. [ваш^жкі]
- Б. [вашкі]
- В. [важкі]
- Г. [важ^шкі]

Д. [важкіі]

4. Знайти приголосний шиплячий звук

А. [г]

Б. [х]

В. [ґ]

Г. [к]

Д. [ж]

5. У якій групі слів кожній букві відповідає один звук?

А. Край, річка, коза

Б. Рід, весна, дзвін

В. Піччю, книга, ніччю

Г. Країна, яблуко, пісня

Д. Вода, день, кіт

6. Скільки в сучасній українській мові букв, що позначають голосні звуки?

А. 32

Б. 22

В. 33

Г. 6

Д. 10

7. Назвіть фонему за такою характеристикою: голосна, заднього ряду, високого підняття, лабіалізована.

А. | у |

Б. | о |

В. | а |

Г. | і |

Д. | и |

8. Знайдіть слово, у якому наголос поставлено неправильно?

А. Відгомін

Б. Магази́н

В. Випа́док

Г. Гастроно́мія

Д. Параліч

9. У якому з варіантів серед слів, що пишуться через дефіс, є зайве слово?

А. Світло...сірий, член...кореспондент,
південно...західний

Б. Вище...казаний, важко...хворий,
ново...утворений

В. Глухо...німий, воле...любний, дерево...обробний

Г. Українсько...словацький, червоно...гарячий,
соціал...демократ

Д. Суспільно...корисний, хімічно...зв'язаний,
абсолютно...сухий

10. Визначте варіант із помилковим написанням слів:

А. Кістлявий, шістнадцять, пестливий

Б. Улесливий, якісний, контрастний

В. Зап'ясний, хваснути, баласний

- Г. Корисний, чесний, тижневий
Д. Випускний, масний, умисний
11. У якому з варіантів усі слова пишуться без апострофа?
- А. Б...є, п...є, ш...є
Б. Солов...ї, інтерв...ю, моркв...яний
В. Різдв...яний, комп...ютер, в...янути
Г. Ін...екція, торф...яний, св...ятковий
Д. Духм...яний, монпас...є, тьм...яний
12. Знайдіть слово, у якому наголос поставлено неправильно:
- А. Кропива
Б. Яловичина
В. Договір
Г. Водопровід
Д. Урочистий

Варіант 9

1. Звукові варіанти, що зумовлені характером сусудніх фонем, називаються...
- А. Факультативними
Б. Додатковими
В. Позиційними
Г. Головними
Д. Комбінаторними

2. Назвіть варіант, у якому тільки лабіалізовані голосні звуки.

А. [a], [o]

Б. [y], [e]

В. [y], [o]

Г. [y], [i]

Д. [o], [e]

3. У якому варіанті слово затранскрибовано правильно?

А. [ц'в':ах]

Б. [цв'ах]

В. [ц'в'ах]

Г. [цвях]

Д. [цв'а́х]

4. У якому з варіантів у всіх трьох словах є букви, що завжди позначають 2 звуки?

А. Щедрівка, найменш, каяття

Б. Щелепа, з'їхати, стояння

В. Щєбінка, їжак, мільйон

Г. Щодення, наївність, юність

Д. Щиглик, наїзд, пращур

5. Знайдіть приголосний шиплячий звук:

А. | д |

Б. | ц |

В. | е |

Г. | дж |

Д. |з|

6. Скільки в сучасній українській мові приголосних фонем?

А. 33

Б. 38

В. 22

Г. 10

Д. 32

7. Назвіть фонему за такою характеристикою: голосна, заднього ряду, середнього підняття, лабіалізована.

А. |у|

Б. |о|

В. |а|

Г. |е|

Д. |і|

8. Знайдіть слово, у якому наголос поставлено неправильно:

А. Злѣгка

Б. Чисѣльний

В. Терпкий

Г. Приятель

Д. помѡвчати

9. У якому з варіантів серед слів, що пишуться через дефіс, є зайве слово?

А. Далеко...далеко, віч...на...віч, ледве...ледве

- Б. По...всяк...час, сяк...так, вряди...годи
- В. Хтозна...як, десь...то, казна...коли
- Г. Босо...ніж, стрім...голов, тим...часово
- Д. З боку...на...бік, день...у...день, рік...у...рік

10. У якому з варіантів немає орфографічних помилок?

- А. Дзвінок, багатство, огнений
- Б. Розрісся, росписка, тривога
- В. Дзьоб, дорощий, серйозний
- Г. Бджола, мільйон, духм'яний
- Д. В'ячеслав, якісний, багатий

11. У якому з варіантів допущено помилки в правописі префіксів, що закінчуються на приголосний?

- А. Предплата, схвильований, підставити
- Б. Відтінок, зжати, обкопати
- В. Надприродний, розширити, відкритий
- Г. Сфабриковано, зміцнено, сповіщено
- Д. Вітхилити, безперестанку, сшити

12. Знайдіть слово, у якому наголос поставлено неправильно:

- А. Черговий
- Б. Хутряний
- В. Скрутний
- Г. Середи́на
- Д. Вітчи́м

Варіант 10

1. Найменш залежний від фонетичних умов алофон називають...

- А. Комбінаторним
- Б. Факультативним
- В. Додатковим
- Г. Головним
- Д. позиційним

2. Назвіть лише нелабіалізовані голосні звуки.

- А. [a], [e], [и], [o]
- Б. [e], [i], [a], [y]
- В. [и], [i], [e], [a]
- Г. [y], [i], [o], [e]
- Д. [a], [i], [e], [o]

3. У якому варіанті слово затранскрибовано правильно

- А. [счир'іс'т]
- Б. [шчір'іс'т']
- В. [чшир'іс'т']
- Г. [щір'іс'т']
- Д. [шчиріс'т']

4. У якому слові є така буква, що завжди позначає два звуки?

- А. Наївний
- Б. Юнак

В. Боязливий

Г. Боєць

Д. Мережа

5. Знайти приголосний шиплячий звук.

А. | ц |

Б. | к |

В. | дз |

Г. | дз' |

Д. | дж |

6. У якому з варіантів слово має 6 звуків

А. Дьогтю

Б. Щогла

В. Ягідка

Г. Корінь

Д. вересень

7. Яке з чергувань є специфічно українським?

А. [о], [е] – [і]

Б. [о] – [а]

В. [г] – [ж]

Г. [к] – [ц]

Д. [б] – [бл]

8. Знайдіть слово, у якому наголос поставлено неправильно:

А. Черговий

Б. Хутрянний

В. Середина

Г. Скрутний

Д. Вітчим

9. У якому з варіантів серед слів, що пишуться через дефіс, є зайве слово?

А. Дівчина...красуня, звіробій...трава,
максі...спідниця

Б. Льон...довгунець, багато...тисячний,
заєць...русак

В. Свіжо...зрубаний, ново...утворений,
важко...хвоний

Г. Науково...технічний,
підзолисто...болотний, м'ясо...молочний

Д. Сіро...голубий, червоно...синій,
літературно...художній

10. У якому з варіантів у всіх словах не відбувається подовження і подвоєння приголосних?

А. Суд...я, мит...ю, вил...ємо

Б. В...чері, ран...ій, ов...а

В. Ган...а, стат...я, попідтин...ю

Г. Зран...я, розріс...я, тон...а

Д. Стат...ей, ан...отація, щиріст...ю

11. У якому з варіантів усі прислівники написано правильно?

А. На дозвіллі, навесні, на поруки

Б. На зустріч, на силу, на зло

В. На здогад, на жаль, навиліт

Г. На совість, на шкоду, напрощання

Д. На щастя, на показ, на перекір

12. Знайдіть слово, у якому наголос поставлено неправильно:

А. Чорно́слив

Б. Тісний

В. Столя́р

Г. Ча́дний

Д. слина́

Варіант 11

1. У якому розділі мовознавства вивчається графема?

А. Графіці

Б. Орфографії

В. Фонетиці

Г. Орфоепії

Д. Словотворі

2. У якому з варіантів слово затранскрибовано правильно?

А. [ви^елики^еі]

Б. [ве^нликиі]

В. [велики^еі]

Г. [виликиі]

Д. [виликий]

3. У якому з варіантів у всіх словах відбувається чергування [o], [e] з [i]?

- А. Мороз, радість, гір
- Б. Подорож, устрій, осіб
- В. Сторож, водопій, слів
- Г. Виселок, камінь, борона
- Д. Берег, дохід, сіл

4. Знайти варіант, у якому в усіх словах збереглися найдавніші чергування голосних.

- А. Нести, гребти, пекти
- Б. Стіл, віл, честь
- В. Межа, п'ятеро, брід
- Г. Вогонь, сон, банка
- Д. Чотири, пшоно, день

5. У якому році буква г на позначення фонемі |г| була вилучена з українського алфавіту?

- А. 1921
- Б. 1926
- В. 1933
- Г. 1940
- Д. 1961

6. На яких двох визначальних принципах побудована орфографія сучасної української літературної мови?

- А. Фонетичному, морфологічному
- Б. Синтаксичному, словотворчому

- В. Історичному, морфологічному
- Г. Смісловому, фонетичному
- Д. Морфологічному, синтаксичному

7. Знайдіть слово, у якому наголос поставлено неправильно:

- А. Сердитися
- Б. Згущений
- В. Рідкий
- Г. Паркий
- Д. осока

8. У якому з варіантів серед слів, що пишуться через дефіс, є зайве слово?

- А. Світло...сірий, член...кореспондент, південно...західний
- Б. Глухо...німий, воле...любний, дерево...обробний
- В. Червоно...гарячий, соціал...демократ, українсько...словацький
- Г. Важко...хворий, ново...утворений, вище...казаний
- Д. Суспільно...корисний, хімічно...з'язаний, абсолютно...сухий

9. У якому з варіантів усі слова пишуться з апострофом?

- А. Торф...яний, зм...якшити, с...яє
- Б. Св...ятослав, дит...ясла, під...йомник
- В. Тъм...яно, черв...як, міжгір...я

Г. В...ячеслав, Лук...янчук, підв...язати

Д. Мар...яна, зав...язка, духм...яний

10. Приголосна фонема, язикова, передньоязикова, щілинна, щілинна серединна, шумна, глуха, шипляча, тверда – це:

А. | ш |

Б. | ж |

В. | д |

Г. | т |

Д. | ч |

11. Юс великий, юс малий, іжиця, ксі, псі, омега, фіта і зело були вилучені з алфавіту:

А. На поч. XVII ст.

Б. На поч. XVIII ст.

В. На поч. XIX ст.

Г. На поч. XX ст.

Д. На поч. XXI ст.

12. Знайти варіант, у якому записані букви на позначення напівпом'якшених звуків (у позиції перед і).

А. Б, п, в, г, ж, ш

Б. Д, т, з, с, р, л

В. Н, р, с, ц, дз

Г. З, й, л, с, д

Д. Н, р, т, л, д

Варіант12

1. Які органи мовного апарату є органами артикуляції?

- А. Язик, зуби, губи, язичок, піднебіння
- Б. Діафрагма, легені, порожнина глотки, щитовидний хрящ
- В. Порожнина рота, бронхи, персневидний хрящ
- Г. Порожнина носа, дихальне горло, носоглотка, діафрагма
- Д. Зуби, дихальне горло, губи, піднебіння

2. Коли виникло вчення про фонему?

- А. 1 пол. XVIII ст.
- Б. 2 пол. XVIII ст.
- В. 1 пол. XIX ст.
- Г. 2 пол. XIX ст.
- Д. 1 пол. XX ст.

3. У якому з варіантів слово затранскрибовано правильно?

- А. [н'іґті]
- Б. [ніґт'і]
- В. [н'іхт'і]
- Г. [ніхт'і]
- Д. [н'іхті]

4. У якому з варіантів є набір слів з усіма губними приголосними?

- А. Вітер, бджола, фіалка, півень, берізка
- Б. Машина, ковчег, факел, полум'я, борошно
- В. Вітрило, малина, повітря, радість, почуття
- Г. Сакура, джміль, числівник, переспів, батько
- Д. Відмінок, літопис, троянда, метафора, щастя

5. У якому з варіантів слово має 8 звуків?

- А. Читається
- Б. Вересень
- В. Щасливий
- Г. Яблуко
- Д. Мріється

6. Знайти варіант, у якому в усіх словах відбувається асиміляція за дзвінкістю-глухістю.

- А. Молотьба, вокзал, дьогтистий
- Б. Вечір, діжка, дід
- В. Дні, пісня, стіна
- Г. Вінок, гребти, кузня
- Д. Терен, дно, сквер

7. Знайдіть слово, у якому наголос поставлено неправильно:

- А. Живопис
- Б. Ім'я
- В. Колесо
- Г. Дихання
- Д. Гарбуз

8. У якому з варіантів серед слів, що пишуться через дифіс, є зайве слово?

А. Багато...тисячний, яйце...подібний,
карко...ломний

Б. Кисло...солодкий, темно...зелений,
жовто...гарячий

В. Хтозна...який, котрий...небудь, казна...що

Г. Політико...економічний, навчально...виховний,
військово...спортивний

Д. Молочно...білий, блакитно...синій,
гіркувато...солоний

9. У якому з варіантів усі слова іншомовного походження пишуться з и, а не і?

А. З...гзаг, Ч...каго, єп...скоп

Б. Ч...лі, Цюр...х, акс...ома

В. Б...знес, л...ман, метод...ка

Г. Реч...татив, лог...ка, с...луєт

Д. Мадр...д, Алж...р, Д...зель

10. Приголосна фонема, яzikова, передньозикова, щілинна, щілинна серединна, шумна, дзвінка, свистяча, м'яка – це:

А. |з'|

Б. |с'|

В. |д'|

Г. |т'|

Д. |ц'|

11. Знайти варіант, у якому в усіх словах не відбувається чергування [o], [e] з [i]

А. Мороз, скороход, шофер, закон, Лисенко

Б. Садити, мести, здирати, віл, берег

В. Сон, піч, липень, четверо, лісок

Г. Щєбінь, віз, щєдрий, стіл, борона

Д. Ніч, сіль, садок, вирок, теремок

12. З якої мови походить термін «фрикативний» (звук)?

А. Латинської

Б. Грецької

В. Німецької

Г. Французької

Д. Англійської

Варіант 13

1. Хто був основоположником вчення про фонему?

А. І. О. Бодуен де Куртене

Б. О. Н. Синявський

В. Л. В. Щерба

Г. Н. С. Трубецької

Д. А. Мартіне

2. У якому варіанті слово затранскрибоване правильно?

А. [висєлка]

Б. [ви^есе́лка]

В. [ве^нселка]

Г. [ве^нсе́лка]

Д. [ве́се^нлка]

3. У якому з варіантів у кожному слові кількість звуків і букв однакова?

А. Свято, джаз, сміється, кращий

Б. Донька, русявий, дріжджі, немовля

В. Журавлі, почуття, тремтять, гіркий

Г. Вітчизна, стоять, цибуля, кращий

Д. П'ять, синє, водиця, віджилий

4. У якому слові всі склади відкриті?

А. Надзвичайно

Б. Правопис

В. Малина

Г. Вітерець

Д. дівчисько

5. Знайти групу слів, у яких відбувається асиміляція за м'якістю?

А. Звір, цвях, дні

Б. Боротьба, підніши, дуб

В. Ніжка, казка, вокзал

Г. Дівчина, село, сіль

Д. Рибка, сторож, квіти

6. Знайти слово, в якому всі приголосні звуки глухі?

А. Схопити

- Б. Спитає
- В. Книжка
- Г. Ромашка
- Д. казка

7. Знайти слово, у якому наголос поставлено неправильно:

- А. Фарту́х
- Б. Спи́на
- В. Чи́тання
- Г. Докуме́нт
- Д. Граблі́

8. У якому з варіантів слово затранскрибовано правильно:

- А. [гу́дзик]
- Б. [гу^{лз}и^{ек}]
- В. [гу^{лз}и^{ек}]
- Г. [гу^{лз}и^{ек}]
- Д. [гудзик]

9. У якому варіанті прийменники пишуться через дефіс?

- А. По...над, з...поміж, із...під
- Б. З...над, по...під, по...над
- В. З...під, із...за, з...посеред
- Г. По...між, по...перед, з...поміж
- Д. Під...кінець, під...час, з...перед

10. У якому з варіантів усі три слова без не- не вживаються?

- А. Не...скажу, не...мовля, не...більше
- Б. Не...вільник, не...напишу, не...вблаганний
- В. Не...гайний, не...похитний, не...винно
- Г. Не...має, не...довго, не...хочу
- Д. Не...впинно, не...врятує, не...знаний

11. Приголосна фонема, яzikова, передньояzikова, зімкнена, африката, шумна, дзвінка, тверда, свистяча – це...

- А. | дз |
- Б. | т |
- В. | д |
- Г. | с |
- Д. | ц |

12. Знайти варіант, у якому в усіх словах відбувається чергування [e], [e] з нулем звука.

- А. Вітер, гурток, лікоть
- Б. Сім, пшоно, вертеп
- В. Тривога, кров, піч
- Г. Блищати, четверо, бік
- Д. Агент, говірка, поріг

Варіант 14

1. Знайти варіант, у якому є звуки, при вимові яких ротова порожнина ледь відкрита, струмись видихуваного повітря долає значні перепони і є сильним?

А. [б], [п], [в]

Б. [а], [о], [у]

В. [е], [і], [є]

Г. [о], [і], [а]

Д. [е], [з], [д]

2. Знайти варіант, у якому записані усі шиплячі фонеми?

А. | ж, | ш, | ч, | дз |

Б. | ж, | ш, | ч, | | дж |

В. | ц, | ч, | ж, | дж |

Г. | ц, | ш, | ч, | дж |

Д. | дж, | ш, | | м, | в |

3. У якому з варіантів слово затранскрибовано правильно?

А. [облич':а]

Б. [облич'ч'а]

В. [облич':я]

Г. [облич'я]

Д. [облич'ч'а]

4. У яких словах відбувається оглушення дзвінких приголосних?

- А. Книжка, грядка, приз
 - Б. Мороз, важко, гриб
 - В. Діжка, гриб, борідка
 - Г. Скибка, ніжка, низка
 - Д. Легко, нігті, вогко
5. У якому з варіантів у всіх словах відбувається чергування [о], [е] після шиплячих та [j]?
- А. Ковчег, пташечка, черниця
 - Б. Женити, копічка, шостий
 - В. Звечора, мішок, шеф
 - Г. Книжечка, чотири, черга
 - Д. Щедрий, ложечка, чернетка
6. Знайти варіант, у яому в усіх словах склади відкриті й прикриті?
- А. Солома, дороги, пірати
 - Б. Даремно, військо, ріст
 - В. Горох, стебло, вода
 - Г. Царі, зоря, гавкіт
 - Д. Свідомість, сіно, пиріжок
7. Якого походження термін «асиміляція»?
- А. Латинського
 - Б. Грецького
 - В. Німецького
 - Г. Французького
 - Д. англійського

8. Знайдіть слово, у якому наголос поставлено неправильно:

- А. Веретєно
- Б. Олень
- В. Випа́док
- Г. зага́дка
- Д. літо́пис

9. У якому з варіантів усі слова пишуться разом?

- А. Аби...кого, блідо...сірий, ськ...так
- Б. Пів...яблука, де...небудь, с...краю
- В. Що...далі, само...хіть, пліч...о...пліч
- Г. Жовто...гарячий, червоно...гарячий, не...аби...як
- Д. Що...тижня, лісо...степ, казна...що

10. У якому з варіантів у всіх словах замість крапок пишеться м'який знак?

- А. Різ...бяр, т...мяний, яблун...ці, нен...ка
- Б. Порт...є, лл...ю, мен...ший, Хар...ків
- В. С...огодні, дон...чин, сторін...ці, пис...мо
- Г. Рибал...ці, п'ят...десять, снит...ся, школяр...
- Д. Ред...ці, тон...ший, вуз...кий, дев'ят...ома

11. Приголосна фонема, язикова, передньоязикова, щілинна, щілинна серединна, шумна, дзвінка, шипляча, тверда – це...

- А. | ж |

- Б. | ч |
- В. | ш |
- Г. | дж |
- Д. | д |

12. Знайти варіант, у якому записані лише сонорні звуки.

- А. [з], [д], [р]
- Б. [к], [з], [б]
- В. [р], [м], [j]
- Г. [ф], [с], [в]
- Д. [г], [дз], [ж]

Варіант 15

1. Знайти варіант, у якому в словах при транскрибуванні фонетичною транскрипцією є позиційні варіанти фонем.

- А. Зелений, село
- Б. Світ, рілля
- В. Знання, біль
- Г. Зірка, звір
- Д. Дзвін, вода

2. У якому з варіантів слово затранскрибовано правильно?

- А. [б'єц'а]
- Б. [б'єт'с'а]

В. [б'єц'ц':а]

Г. [б'єц':а]

Д. [б'єтс'а]

3. У якому з варіантів не відбувається чергування голосних [о], [е] з [і]?

А. Подорож

Б. Камінь

В. Слово

Г. Радість

Д. особа

4. У якому з варіантів у кожному слові кількість звуків і букв однакова?

А. Синє, водиця, віджилий

Б. Русявий, дріжджі, немовля

В. Почуття, тремтять, гіркий

Г. Стоять, цибуля, ягода

Д. Джаз, сміється, кращий

5. У якому з варіантів є набір слів з усіма шиплячими приголосними звуками?

А. Інший, жалюзі, цибуля, дослідник, джерело

Б. Журавель, щітка, народження, сонечко, вушко

В. Вінчання, саджалка, інфінітив, жоржина, чарівник

Г. Вуглина, щілина, книжечка, річка, стілець

Д. Машина, поживний, радість, відродження, дослідник

6. Знайти варіант, у якому слова розподілено на склади неправильно.

А. Во-вна, ве-рес-ку

Б. Вій-на, во-лос-ся

В. Го-лод, се-стра

Г. Дів-ча, го-стрий

Д. Ма-ти, на-стрий

7. Приголосна фонема, яzikова, передньозикова, зімкнена, зімкнена чиста, сонорна, носова, тверда – це...

А. | н |

Б. | м |

В. | л |

Г. | т |

Д. | д |

8. Знайдіть слово, у якому наголос поставлено неправильно?

А. Околиця

Б. Разом

В. Камбала

Г. Дрібний

Д. Поривчастий

9. У якому з варіантів серед слів, що пишуться через дефіс, є зайве слово?

А. Абияк, півроку, де...далі

Б. Хоч...не...хоч, що...небудь, не...не...де

- В. Полу...мисок, аби...який, ані...трохи
Г. Будь...що, де...який, екс...чемпіон
Д. Як...небудь, світло...зелений, казна...хто
10. У якому з варіантів усі три слова без не- не вживаються?
- А. Не...впинно, не...врятує, не...знаний
Б. Не...скажу, не...мовля, не...більше
В. Не...гайний, не...похитний, не...винно
Г. Не...вільник, не...напишу, не...вблаганний
Д. Не...має, не...довго, не...хочу
11. Які зі звукосполучень не спрощується ніколи?
- А. -здр-
Б. -стн-
В. -здн-
Г. -стл-
Д. -рдц-
12. Які дві малі букви українського алфавіту не мають відповідних великих букв?
- А. А, б
Б. В, г
В. О, у
Г. И, ь
Д. Е, к

Варіант 15

1. Знайти варіант, у якому в словах при транскрибуванні фонетичною транскрипцією є позиційні варіанти фонем.

А. Зелений, село

Б. Світ, рілля

В. Знання, біль

Г. Зірка, звір

Д. Дзвін, вода

2. У якому з варіантів слово за транскрибовано правильно?

А. [б'еґ'ц'а]

Б. [б'еґ'с'а]

В. [б'еґ'ц'а]

Г. [б'е'ц'а]

Д. [б'еґ'с'а]

3. У якому з варіантів не відбувається чергування голосних [о], [е] з [і]?

А. Подорож

Б. Камінь

В. Слово

Г. Радість

Д. Особа

4. У якому з варіантів у кожному слові кількість звуків і букв однакова?

А. Синє, водиця, віджилий

- Б. Русявий, дріжджі, немовля
- В. Почуття, тремтять, гіркий
- Г. Стоять, цибуля, ягода
- Д. Джаз, сміється, кращий

5. У якому з варіантів є набір слів з усіма шиплячими приголосними звуками?

- А. Інший, жалюзі, цибуля, дослідник, джерело
- Б. Журавель, щітка, народження, сонечко, вушко
- В. Вінчання, санджалка, інфінітив, жоржина, чарівник
- Г. Вуглина, щілина, книжечка, річка, стілець
- Д. Малина, ножинний, радість, відроджений, дослідник

6. Знайти варіант, у якому слова розподілено на склади неправильно.

- А. Ба-вовна, ве-рес-ку
- Б. Вій-на, во-лос-ся
- В. Го-лод, се-стра
- Г. Дів-ча, го-стрий
- Д. Ма-ти, на-стрий

7. Приголосна фонема, яzikова, передньозикова, зімкнена, зімкнена чиста, сонорна, носова, тверда – це...

- А. |н|
- Б. |м|
- В. |л|

Г. |т|

Д. |д|

8. Знайдіть слово, у якому наголос поставлено неправильно?

А. Око́лиця

Б. Разо́м

В. Ка́мбала

Г. Дрі́бний

Д. Поривча́стий

9. У якому з варіантів серед слів, що пишуться через дефіс, є зайве слово?

А. Аби...як, пів...року, де...далі

Б. Хоч...не...хоч, що...небудь, де...не...де

В. Полу...мисок, аби...який, ані...трохи

Г. Будь...що, де...який, екс...чемпіон

Д. Як...небудь, світло...зелений, казна...хто

10. У якому з варіантів усі три слова без **не-** не вживаються?

А. Не...впинно, пів...року, де...далі

Б. Не...скажу, не...мовля, не...більше

В. Не...гайний, не...похитний, не...винно

Г. Не...вільник, не...напишу, не...вблаганний

Д. Не...має, не...довго, не...хочу

11. Яке зі звукосполучень не спрощується ніколи?

А. -здр-

Б. -стн-

В. -здж-

Г. -стл-

Д. -рдл-

12. Які дві малі букви українського алфавіту не мають відповідних букв?

А. а, б

Б. в, г

В. о, у

Г. и, ь

Д. е, к

Варіант 16

1. Розділ мовознавства, що вивчає фонему та її функції у системі мови, називається...

А. Фонологією

Б. Лексикологією

В. Стилiстикою

Г. Графікою

Д. Орфографією

2. У якому з варіантів слово за транскрибовано правильно?

А. [голубка]

Б. [го^улубка]

В. [го^улупка]

- Г. [гулу́бка]
Д. [голу́бка]
3. Знайти приголосний губник звук.
А. [ф]
Б. [ц]
В. [дж]
Г. [ж]
Д. [щ]
4. У якому з варіантів є слово з трьох складів?
А. Теремок
Б. Деревина
В. Серце
Г. Юність
Д. Працьовитий
5. У якому слові кількість букв і звуків однакова?
А. Насіння
Б. Співають
В. Гостинний
Г. Зміниться
Д. Дзеркало
6. Знайдіть варіант, у якому слова пишуться за традиційним принципом правопису:
А. Щока, їхати, Юрій
Б. Аляска, Земля, Велика Медведиця
В. Гора, Горох, Спека
Г. Пізно, чесний, серце

Д. Село, весна, земля

7. Знайти варіант, у якому в усіх словах відкриті склади.

А. Золото, долина, людина

Б. Правда, гарбуз, можливість

В. Військо, горіх, вівця

Г. Зозуля, дівчина, доля

Д. Термін, гора, світло

8. Приголосна фонема, яzikова, передньозикова, зімкнена, зімкнена чиста, шумна, глуха, тверда – це...

А. |д|

Б. |т|

В. |з|

Г. |с|

Д. |ч|

9. Знайдіть слово, у якому наголос поставлено неправильно.

А. Поня́ття

Б. Український

В. Ди́хання

Г. Виносний

Д. Жа́люзі

10. У якому з варіантів складні прикметники пишуться через дефіс?

А. Все...бічний, жовто...гарячий, мовно...стильовий

- Б. Стале...плавильний, п'яти...значний,
внутрішньо...класовий
- В. Широко...лисий, вагоно...ремонтний,
газетно...журнальний
- Г. Синьо...окий, земле...рабський,
суспільно...небезпечний
- Д. Сріблясто...матовий, суспільно...трудоий,
фасонно...відрізний

11. У поданих словах пропущено літери е, и або і. В якій групі усі слова мають однаковий префікс?

- А. пр...ярок, пр...кордонний, пр...мудрий
- Б. пр...пічок, пр...подобність, пр...слівник
- В. пр...звище, пр...рва, пр...звисько
- Г. пр...іменник, пр...ніжний, пр...чіп
- Д. пр...хороший, пр...сікти, пр...близити

12. Яке зі звукосполучень не спрощується ніколи?

- А. -стр-
- Б. -стл-
- В. -стн-
- Г. -здн-
- Д. -ждн-

Варіант 17

1. У якому варіанті за транскрибовано правильно?

- А. [кожу́х]
- Б. [кужу́х]

В. [ко^ужу^х]

Г. [ко^ужух]

Д. [ку^оу^х]

2. Знайти шиплячий звук.

А. [дж]

Б. [ц]

В. [ц']

Г. [х]

Д. [г]

3. У якому з варіантів усі три слова відповідають схемі: 1-й склад відкритий ненаголошений, 2-й закритий наголошений?

А. Банан, гротеск, звичай

Б. Старість, сестра, зерно

В. Поїзд, земля, простір

Г. Завод, студент, горох

Д. Переклад, всесвіт, весна

4. Які букви можуть позначати в одному випадку два звуки, а в іншому – один?

А. Я, ю, щ

Б. Я, ю, ї

В. Ю, є, ї

Г. Ї, щ, є

Д. Я, ю, є

5. М'який знак позначає:

А. Один звук

- Б. Роздільну вимову
- В. Нульове закінчення
- Г. М'якість приголосного
- Д. Нічого

6. Знайти варіант, у якому в усіх словах не відбувається чергування.

- А. Віл, піч, ніс
- Б. Корінь, день, сім
- В. Васильків, воля, сон
- Г. Віз, піст, гора
- Д. Честь, терен, цінитель

7. Голосна фонема заднього ряду, середнього ступеня підняття, лабіалізована – це...

- А. |o|
- Б. |и|
- В. |е|
- Г. |a|
- Д. |у|

8. Знайти варіант, у якому в обох словах відбувається асиміляція за місцем і способом творення.

- А. Безшумно, життя
- Б. Для, жінці
- В. Вокзал, просьба
- Г. Нігті, легко
- Д. Бджола, сміх

9. Знайдіть слово, у якому наголос поставлено неправильно.

- А. Поня́ття
- Б. Чита́ння
- В. Писа́ння
- Г. Вино́сний
- Д. Сипкий

10. У якому з варіантів усі слова пишуться разом?

- А. Аби...кого, блідо...сірий, сяк...так
- Б. Що...далі, само...хить, пліч...о...пліч
- В. Що...тижня, лісо...степ, казна...що
- Г. Пів...яблука, де...небудь, с...краю
- Д. Жовто...гарячий, червоно...гарячий, не...аби...як

11. У поданих словах пропущено літери е, и або і. В якій групі усі слова мають однаковий префікс?

- А. Пр...брати, пр...хилити, пр...чіпливий
- Б. Пр...злий, пр...звище, пр...чал
- В. Пр...шити, пр...йти, пр...стол
- Г. Пр...вабливо, пр...гірок, пр...подобний
- Д. Пр...їхати, пр...рва, пр...поганий

12. Буква щ позначає:

- А. [шш]
- Б. [чш]
- В. [сч]
- Г. [шч]

Д. [жч]

Варіант 18

1. Фонетика – це термін якого походження?
 - А. Грецького
 - Б. Латинського
 - В. Французького
 - Г. Німецького
 - Д. Англійського
2. Яку найбільшу фонетичну одиницю виділяють при членуванні мовного потоку?
 - А. Фразу
 - Б. Такт
 - В. Склад
 - Г. Звук
 - Д. Слово
3. У якому з варіантів слово за транскрибовано правильно?
 - А. [стоїт']
 - Б. [стоїт']
 - В. [сто^уїт']
 - Г. [сто^уїть]
 - Д. [стуйїт']
4. Знайти приголосний губний звук:
 - А. [ж]
 - Б. [ш]

В. [дж]

Г. [ф]

Д. [ц]

5. У якому з варіантів слово має 8 звуків?

А. Читається

Б. Вересень

В. Щасливий

Г. Яблуко

Д. Мріється

6. Скільки губних приголосних звуків в українській мові?

А. 6

Б. 4

В. 5

Г. 10

Д. 22

7. Буква щ позначає:

А. [шш]

Б. [шч]

В. [сч]

Г. [чш]

Д. один звук

8. У якому році з українського алфавіту було вилучено літеру г?

А. 1919

Б. 1933

В. 1928

Г. 1946

Д. 1960

9. Знайдіть слово, у якому наголос поставлено неправильно.

А. Горошина

Б. Сіява

В. Олень

Г. Застіжка

Д. Засуха

10. У якому варіанті серед слів, що пишуться через дефіс, є зайве слово?

А. Аби...як, пів...року, де...далі

Б. Хоч...не...хоч, що...небудь, де...не...де

В. Полу...мисок, аби...який, ані...трохи

Г. Як...небудь, світло...зелений, казна...хто

Д. Будь...що, де...який, екс...чемпіон

11. У якому з варіантів допущено помилки в правописі префіксів, що закінчуються на приголосний?

А. Зшити, вітхилити, безперестанку

Б. Відтінок, зжятий, обкопати

В. Надприродний, розширити, відкритий

Г. Сфабриковано, зміцнено, сповіщено

Д. Підставити, схвильований, передплата

12. Знайти варіант, у якому в усіх словах чергування [o], [e] з [i] не відбувається.

- А. Ліжко, говірка, ніжка
- Б. Вечір, стіл, Канів
- В. Могти, везти, нести
- Г. Корінь, постіль, братів
- Д. Шофер, діловод, Шевченко

Варіант 19

1. Орфоепія. Якого походження цей термін?
 - А. Грецького
 - Б. Латинського
 - В. Французького
 - Г. Німецького
 - Д. Англійського
2. За яким принципом правопису позначаються спрощення в групах приголосних -здн-, -ждн-, -стл-, -рдц-, -лнц- та ін.?
 - А. Фонетичним
 - Б. Морфологічним
 - В. Традиційним
 - Г. Смысловим
 - Д. Фонематичним
3. У якому з варіантів слово за транскрибовано правильно?
 - А. [мр'і́јати]
 - Б. [мр'і́јати^с]
 - В. [мр'і́ја ти]

Г. [мр'іјати^є]

Д. [мр'іја'ти^є]

4. Знайти приголосний шиплячий звук:

А. [дз]

Б. [дз']

В. [дж]

Г. [ц]

Д. [г]

5. У якій групі слів кожній букві відповідає один звук?

А. Юність, кукурудза, звичайний

Б. Країна, берізка, острів

В. Щирість, грюкіт, мужність

Г. Сполучник, дівчина, розписка

Д. Місяць, світило, дієслово

6. Скільки шиплячих приголосних звуків в українській мові?

А. 1

Б. 2

В. 3

Г. 4

Д. 5

7. До активних мовних органів належать:

А. Губи, язик, язичок

Б. Зуби, язичок, ясна

В. М'яке піднебіння, зуби, губи

- Г. Язик, тверде піднебіння, губи
Д. Язичок, голосові зв'язки, ясна
8. Скільки літер в українському алфавіті?
А. 29
Б. 30
В. 31
Г. 32
Д. 33
9. Знайдіть слово, у якому наголос поставлено неправильно.
А. Жалюзі
Б. Статуя
В. Ви́мова
Г. Чита́ння
Д. Ви́падок
10. У якому з варіантів серед слів, що пишуться через дефіс, є зайве слово?
А. Багато...тисячний, яйце...подібний, карко...ломний
Б. Хтозна...який, котрий...небудь, казна...що
В. Кисло...солодкий, темно...зелений,
південно...західний
Г. Жовто...гарячий, навчально...виховний,
військово...спортивний
Д. Молочно...білий, блакитно...синій,
гіркувато...солоний

11. У якому з варіантів допущено орфографічні помилки?

А. Мільйон, комп'ютер, шістнадцять

Б. Троїстий, тонший, піддашшя

В. Ляний, давньоруський, кістлявий

Г. Буський, одинадцять, счистити

Д. паризький, проїзний, возз'єднання

12. Правопис 1946 року з незначними змінами й доповненнями було перевидано в:

А. 1960 р.

Б. 1990 р.

В. 1991 р.

Г. 1961 р.

Д. 2000 р.

Варіант 20

1. Графіка – це термін якого походження?

А. Англійського

Б. Німецького

В. Грецького

Г. Латинського

Д. Французького

2. Написання ненаголошених е, и, о у коренях слів базується на принципі:

А. Фонематичному

Б. Морфологічному

В. Фонетичному

Г. Історичному

Д. Смысловому

3. Фонематична система сучасної української мови об'єднує таку кількість фонем:

А. 30

Б. 28

В. 31

Г. 38

Д. 33

4. Буква щ позначає:

А. [жч]

Б. [сч]

В. [чш]

Г. [шш]

Д. [шч]

5. У якому варіанті є звук приголосний дзвінкий твердий?

А. [к]

Б. [с]

В. [ф]

Г. [д]

Д. [х]

6. У якій групі слів кожній букві відповідає один звук?

А. Юність, кукурудза, звичайний

- Б. Країна, берізка, острів
- В. Щирість, грюкіт, мужність
- Г. Сполучник, дівчина, розписка
- Д. Місяць, світило, дієслово

7. У якому з варіантів слово за транскрибовано правильно?

- А. [бо́ре^ис':а]
- Б. [бо́ришс'а]
- В. [бо́ри^ес:я]
- Г. [бо́ре^ис'а]
- Д. [боре^шся]

8. Знайти варіант, у якому в усіх словах не відбувається чергування [о], [е] з [і]?

- А. Терен, землероб, орел
- Б. Ніч, річ, піч
- В. День, перст, закон
- Г. Сім, сон, нога
- Д. Кінь, голова, село

9. Приголосна фонема, язиков, задньоязикова, щілинна, серединна, шумна, глуха, тверда – це...

- А. |х|
- Б. |д'|
- В. |т'|
- Г. |з'|
- Д. |с'|

10. У якому з варіантів серед слів, що пишуться через дефіс, є зайве слово?

А. Всесвітньо...історичний, культурно...технічний, дизель...моторний

Б. Воєнно...стратегічний, північно...західний, суспільно...корисний

В. Воле...любний, машино...будівний, право...бережний

Г. Східно...слов'янський, первісно...общинний, мовно...стилістичний

Д. Плоско...опуклий, аграрно...сировинний, мовно...літературний

11. У поданих словах пропущено літери е, и або і. В якій групі усі слова мають однаковий префікс?

А. Пр...ярок, пр...кордонний, пр...мудрий

Б. Пр...пічок, пр...подібність, пр...словник

В. Пр...йменник, пр...ніжний, пр...чіп

Г. Пр...звище, пр...рва, пр...звисько

Д. Пр...хороший, пр...сікти, пр...близити

12. Знайдіть слово, у якому наголос поставлено неправильно?

А. Гороши́на

Б. Засті́жка

В. Засу́ха

Г. О́лень

Д. Си́нява

Варіант 21

1. Які букви можуть позначати в одному випадку два звуки, а в іншому – один?

А. Ї, щ, є

Б. Я, ю, є

В. Ю, є, ї

Г. Я, ю, ї

Д. Ю, є, щ

2. Скільки губних приголосних звуків в українській мові?

А. 3

Б. 4

В. 5

Г. 6

Д. 9

3. У якому варіанті у всіх словах не відбувається асиміляція за глухістю і дзвінкістю?

А. Казка, рибка, ніжка

Б. Легкий, грубка, сніг

В. Боротьба, дьогтю, шибка

Г. Рідко, книжка, косьба

Д. Різко, футбол, брід

4. У якому варіанті записані слова з подовженими приголосними, що виникли історично внаслідок прогресивної асиміляції?

А. [со́н:иеї́], [кори́ц:е"́]

- Б. [з'іл':а], [м'іл':у]
- В. [по'н'іс':а], [j'ун:ат]
- Г. [рош:ила], [без:ор'ана]
- Д. [страше́н:о], [в:ис']

5. У якому слові 7 букв і 7 звуків?

- А. Румунія
- Б. Україна
- В. Франція
- Г. Мексика
- Д. Ірландія

6. Знайдіть слово, у якому наголос поставлено неправильно.

- А. Батьківський
- Б. Куліна́рія
- В. Ди́хання
- Г. Цеме́нт
- Д. Ста́туя

7. У якому з варіантів усі три слова пишуться через дефіс?

- А. Пліч...о...пліч, хто...небудь, екс...чемпіон
- Б. Блок...система, ясно...оки, хоч...не...хоч
- В. Будь...що, аби...який, пів...обличчя
- Г. Як...небудь, де...який, пів...години
- Д. Де...далі, стрім...голов, де...інде

8. У якому з варіантів усі три слова пишуться з і?

- А. Реч...татив, ід...л...я, сю...та

- Б. Дж...нси, ате...їзм, баст...он
- В. Кр...т, Цюр...х, Корс...ка
- Г. Кол...з...я, в...раж, афор...зм
- Д. Бук...н...ст., тр...умф, кол...бр...

9. Яке із звукосполучень не спрощується ніколи?

- А. -спр-
- Б. -рдц-
- В. -стн-
- Г. -здн-
- Д. -стл-

10. Знайти варіант, у якому зміна наголосу приводить до зміни лексичного значення слів.

- А. Во́ди-води́
- Б. Пла́кати-плака́ти
- В. Бджо́ли-бджоли́
- Г. Пізна́ю-пізнаю́
- Д. Виклика́ла-ві́кликала

11. Приголосна фонема, губна, губно-губна, зімкнена, неносова, шумна, дзвінка, тверда – це...

- А. |б|
- Б. |в|
- В. |п|
- Г. |м|
- Д. |ф|

12. Знайти варіант, у якому в обох словах відбувається чергування |о| та |е| з фонемним нулем?

- А. День, садок
- Б. Гора, віл
- В. Ніс, постіль
- Г. Вечеря, лієчка
- Д. Кров, брова

Варіант 22

1. Найпоширенішим методом встановлення фонемного протиставлення звуків є метод...

- А. Порівняльний
- Б. Зіставний
- В. Історичний
- Г. Квазіомонімів
- Д. Омонімів

2. Скільки приголосних фонем виділяла Л. І. Прокопова?

- А. 41
- Б. 32
- В. 22
- Г. 30
- Д. 90

3. У якому з варіантів букви я, ю, є позначаються двома звуками в усіх трьох словах?

- А. Подвір...я, мавп...ячий, бур...я
- Б. Юність, р...рюмсати, черв...як
- В. Ялинка, рум...яний, стояти

Г. Р...ябко, з...єднати, с...юрчати

Д. Бур...ян, р...яжанка, єдність

4. У якому варіанті є приголосний зімкнений твердий глухий звук?

А. |б|

Б. |д|

В. |р|

Г. |з|

Д. |к|

5. У якому з варіантів у кожному слові кількість звуків більша, ніж кількість букв?

А. Під'їхати, праця, чарівний

Б. Ящик, речення, ллється

В. Подвір'я, щорік, їстівний

Г. Україна, п'ять, щавель

Д. Шука, своєї, діло

6. Знайти варіант, у якому приголосні утворилися внаслідок збігу двох однакових приголосних на межі морфем.

А. [со́н: и^єї], [розр'і́с':а]

Б. [ш:и́ти^є], [кв'і́ч:ати^є]

В. [м'і́ц':у], [ві́с':у]

Г. [р'і́л':а], [ва́н:а]

Д. [в'і́ч:и́зна], [з'і́л':а]

7. Які принципи української орфографії є визначальними?

- А. Фонетичний, традиційний
- Б. Фонетичний, морфологічний
- В. Синтаксичний, смисловий
- Г. Фонетичний, смисловий
- Д. Морфологічний, історичний

8. Знайдіть слово, у якому наголос поставлено неправильно.

- А. Пеня́
- Б. Фено́мен
- В. Дочка́
- Г. Мі́зерний
- Д. Озна́ка

9. У якому з варіантів серед слів, що пишуться через дефіс, є зайве слово?

- А. Лікар...еколог, пів...аркуша, крекінг...процес
- Б. Міні...футбол, прем'єр...міністр, екс...чемпіон
- В. Купівля...продаж, віце...президент, блок...система
- Г. Людино...день, член...кореспондент, максі...спідниця
- Д. Шести...денка, шлако...блок, полу...мисок

10. Визначте варіант із помилковими написаннями слів.

- А. Черешенька, празький, натхнути
- Б. Молотьба, просьба, кігті
- В. Велетень, хворостняк, пелена

Г. Оббивати, заввишки, бузький

Д. П'ятьдесят, яблуня, щебетання

11. У якому з варіантів слово затранскрибовано правильно?

А. [за'јец']

Б. [за'јец']

В. [зајец']

Г. [за'ец']

Д. [зайе'ц']

12. Знайдіть слово, у якому наголос поставлено неправильно:

А. Приріст

Б. Дро́ва

В. Ім'я́

Г. Коле́со

Д. Тонкий

Варіант 23

1. При вимові яких звуків ротова порожнина широко відкрита, струмінь видихуваного повітря не зустрічає додаткових перепон і є слабким?

А. Голосних

Б. Сонорних

В. Шумних, дзвінких

Г. Шумних, глухих

Д. Губних

2. У якому з варіантів кожне слово має 4 звуки?

А. Їжак, зоря, ліра

Б. Доля, свій, шука

В. Тьма, буря, нива

Г. Двоє, роси, осінь

Д. Джміль, сани, ноша

3. Знайти зайвий звук серед губних приголосних.

А. |ф|

Б. |к|

В. |б|

Г. |п|

Д. |в|

4. Які принципи покладено в основу орфографії сучасної української мови (за Н. І. Тоцькою)?

А. Фонетичний, словотворчий, історичний

Б. Морфологічний, синтаксичний, історичний

В. Синтаксичний, фонетичний, словотворчий

Г. Історичний, словотворчий, фонетичний

Д. Морфологічний, фонетичний, історичний

5. У якому варіанті є глухі тверді приголосні?

А. [в], [г]

Б. [з], [б]

В. [г], [р]

Г. [к], [т]

Д. [л], [м]

6. Знайти правильний варіант.
- А. У школу, в обід, уві сні
 - Б. Відбрати, в школу, грався би
 - В. Він і вона, вона і він, ходив б
 - Г. Одібрати, пішов в школу, приїхав вночі
 - Д. Десь у хлібах, наш вчитель, з святом Вас
7. Знайдіть слово, у якому наголос поставлено неправильно:
- А. Ди́хання
 - Б. Цеме́нт
 - В. Стату́я
 - Г. Куліна́рія
 - Д. Ба́тьківський
8. Визначте варіант із помилковим написанням слів.
- А. Черешенька, празький, натхнути
 - Б. Молотьба, просьба, кігті
 - В. Велетень, хворостняк, пелена
 - Г. Оббивати, заввишки, бузький
 - Д. П'ятьдесят, яблуна, щибетання
9. У якому з варіантів є приголосний сонорний м'який звук?
- А. [с']
 - Б. [д]
 - В. [н']
 - Г. [р]
 - Д. [т']

10. У якому з варіантів серед слів, що пишуться через дефіс, є зайве слово?

А. Дівчина...красуня, звіробій...трава, максі...спідниця

Б. Науково...технічний, підзолисто...болотний, м'ясо...молочний

В. Свіжо...зрубаний, ново...утворений, важко...хворий

Г. Льон...довгунець, багато...тисячний, заєць...русак

Д. Сіро...голубий, червоно...синій, літературно...художній

11. Знайти варіант, у якому відбувається при словозміні чергування |б|-|бл'|, |п|-|пл'|, |в|-|вл'|, |ф|-|фл'|, |м|-|мл'|.

А. Любити, ліпити, зловити, графіти, відломити

Б. Воля, пісок, четверо, лікоть, дід

В. Доля, гурток, сім, день, овес

Г. Сон, лоб, вода, кров, коза

Д. Гнів, рот, риба, лійка, стріха

12. Приголосна фонема, язикова, передньоязикова, зімкнена, африката, шумна, глуха, свистяча, тверда – це...

А. [ц]

Б. [дз]

В. [т]

Г. [д]

Д. [с]

Варіант 24

1. В основі голосних звуків лежить...
 - А. Голос і шум
 - Б. Шум
 - В. Музикальний тон
 - Г. Ритмічність
 - Д. Довгота
2. Назвати задньоязикові приголосні звуки.
 - А. [х], [ц], [т]
 - Б. [м], [н], [х]
 - В. [ш], [ч], [ф]
 - Г. [г], [к], [п]
 - Д. [г], [к], [х]
3. Скільки в українській мові букв, що позначають голосні звуки?
 - А. 32
 - Б. 22
 - В. 33
 - Г. 10
 - Д. 6
4. У якому варіанті записані слова з подовженими приголосними, що виникають у сучасній живій мові внаслідок регресивної асиміляції.
 - А. [ш:и́ти^е], [в'іч:и́зна]
 - Б. [жи^ет':а], [спросо́н:а]
 - В. [жи^ет':а], [ка́ j'а́ т':а]
 - Г. [суд':а], [м'іс:у́р'і]
 - Д. [галу́з':а], [ве^нрхов'і́т':а]
5. У якому слові 7 букв і 7 звуків?

- А. Ірландія
- Б. Україна
- В. Румунія
- Г. Франція
- Д. Мексика

6. Який звук має таку артикуляцію: голосові зв'язки напружені й вібрують. Язик відтягнутий назад. Задня спинка язика високо піднята до м'якого піднебіння. Кінчик язика відсунутий від передніх нижніх зубів. Губи сильно заокруглені й витягнуті вперед.

- А. [y]
- Б. [o]
- В. [a]
- Г. [e]
- Д. [i]

7. У якому з варіантів слово затранскрибовано правильно.

- А. [чи^етайет'с'а]
- Б. [читајец'ц'а]
- В. [чи^ета^ајец':а]
- Г. [читаёт'с'а]
- Д. [читајец':а]

8. Знайдіть слово, у якому наголос поставлено неправильно:

- А. Разом
- Б. Дрібний

В. Камбала

Г. Околиця

Д. Поривчастий

9. У якому з варіантів складні прикметники пишуться через дефіс?

А. Все...бічний, жовто...гарячий, мовно...стильовий

Б. Стале...плавильний, п'яти...значний,
внутрішньо...класовий

В. Широко...листяний, вагонно...ремонтний,
газетно...журнальний

Г. Спільно...небезпечний, синьо...окий,
земле...робський

Д. Фасонно...відрізний, суспільно...трудова,
сріблясто...матовий

10. У якому з варіантів у всіх словах не відбувається подовження і подвоєння приголосних?

А. Суд...я, мит...ю, вил...ємо

Б. В...чері, ран...ій, ов...а

В. Ган...а, стат...я, попідтин...ю

Г. Зран...я, розріс...я, тон...а

Д. Стат...ей, ан...отація, щиріст...ю

11. Визначте варіант із помилковим написанням слів.

А. Кістлявий, шістнадцять, пестливий

Б. Улесливий, якісний, контрастний

В. Зап'ясний, хваснути, баласний

Г. Корисний, чесний, тижневий

Д. Випускний, масний, умисний

12. Знайдіть слово, у якому наголос поставлено неправильно:

А. Коро́мисло

Б. Нежа́ркий

В. Маши́нопис

Г. Непри́язно

Д. Роз́різ

Варіант 25

1. Знайти варіант, у якому записані корелятивні пари фонем за дзвінкістю-глухістю.

А. [б]-[п], [д]-[т], [д']-[т']

Б. [т]-[к], [р]-[б], [з]-[д]

В. [б]-[ж], [дз]-[р], [н]-[з']

Г. [г]-[б], [с]-[ж], [ч]-[дз]

Д. [ж]-[з], [к]-[т], [п]-[с]

2. Знайти слово, в якому всі приголосні глухі.

А. Спитає

Б. Схопити

В. Книжка

Г. Ромашка

Д. Казка

3. Знайти приголосний сонорний твердий звук.

А. [в]

Б. [ф]

В. [ц]

Г. [к]

Д. [х]

4. У якій групі слів наголос на третьому складі?

А. Запитання, течія, черговий

Б. Клопоти, жмурки, ненависть

В. Вимога, зупинка, предмет

Г. Корисний, ознака, портфель

Д. Подруга, розвідка, решето

5. Хто з учених-фонетистів налічував 12 голосних фонем в українській мові?

А. О. Н. Синявський

Б. М. Г. Йогансен

В. М. А. Жовтобрюх

Г. Н. І. Тоцька

Д. П. П. Коструба

6. У якому з варіантів слово затранскрибовано правильно фонематичною транскрипцією?

А. |метéлик|

Б. |ме^ите́лик|

В. |мители^ек|

Г. |метéли^ек|

Д. |ме^ите́ли^ек|

7. Знайдіть, у якому слові наголос поставлено неправильно:

- А. Ознака
- Б. Середина
- В. Вимова
- Г. Феномен
- Д. Пи́сання

8. У якому з варіантів серед слів, що пишуться через дефіс, є зайве слово?

- А. Полу...мисок, ані...трохи, аби...який
- Б. Аби...як, пів...року, де...далі
- В. Хоч...не...хоч, що...небудь, де...не...де
- Г. Будь...що, де...який, екс...чемпіон
- Д. Як...небудь, світло...зелений, казна...хто

9. У якому з варіантів у всіх словах замість крапок пишеться м'який знак?

- А. Рибал...ці, п'ят...десят, снит...ся, школяр...
- Б. Нен...ка, яблун...ці, різ...бяр, т...мянний
- В. Хар...ків, лл...ю, мен...ший, порт...є
- Г. С...огодні, дон...чин, сторін...ці, пис...мо
- Д. Ред...ці, тон...ший, вуз...кий, дев'ят...ома

10. Приголосна фонема, язикова, передньоязикова, дрижача, сонорна, м'яка – це...

- А. |р|
- Б. |р'|
- В. |ц|
- Г. |ч|
- Д. |ц'|

11. Знайти варіант, у якому в обох словах склади закриті і прикриті.

- А. Гарбуз, азбест
- Б. Список, Лук'ян
- В. Хрускіт, столик
- Г. Юшка, міністр
- Д. Бойкот, формат

12. Знайти варіант, у якому в обох словах відбувається асиміляція за м'якістю.

- А. Світ, сьогодні
- Б. Брід, чорні
- В. Зріз, мліти
- Г. Звір, квітка
- Д. Сльоза, хлів

Варіант 26

1. В основі приголосних звуків лежить...

- А. Складотворчість
- Б. Голос і шум
- В. Голос
- Г. Музикальний тон
- Д. Нескладотворчість

2. Назвати губно-зубний звук.

- А. [ф]
- Б. [п]
- В. [б]

Г. [в]

Д. [м]

3. З якої мови запозичено слово фонетика?

А. Латинської

Б. Англійської

В. Німецької

Г. Грецької

Д. Албанської

4. У якому слові кількість букв і звуків однакова?

А. Насіння

Б. Зміниться

В. Гостинний

Г. Співають

Д. Дзеркало

5. Знайти приголосний шумний глухий твердий звук.

А. [ж]

Б. [дж]

В. [ш]

Г. [дз]

Д. [г]

6. У якому з варіантів усі мовознавчі терміни стосуються фонетики?

А. Звук, артикуляція, палаталізація

Б. Дієвідміна, алофон звука, наголос

В. Закритий склад, теперішній час, речення

Г. Слово, відміна, твірна основа

Д. Лексичне значення, відміна, додаток

7. У якому з варіантів слово затранскрибовано правильно?

А. [j'у'ніс'т']

Б. [ju'ніст']

В. [j'уніс'т']

Г. [j'у'ніст]

Д. [j'уніст]

8. Знайдіть слово, у якому наголос поставлено неправильно:

А. Поса́да

Б. Запита́ння

В. Об'є́днаність

Г. Прирі́ст

Д. Це́нтнер

9. У якому з варіантів серед слів, що пишуться через дефіс, є зайве слово?

А. Всесві́тньо...історичний, культурно...технічний, дизель...моторний

Б. Плоско...опуклий, аграрно...сировинний, мовно...літературний

В. Воле...любний, машино...будівний, право...бережний

Г. Східно...слов'янський, первісно...общинний, мовно...стилістичний

Д. Воєнно...стратегічний, північно...західний,
суспільно...корисний

10. У якому з варіантів складні прикметники пишуться разом?

А. Народно...поетичний, право...бережний,
загально...освітній

Б. Вище...згаданий, суспільно...корисний,
масово...політичний

В. Жовто...гарячий, східно...слов'янський,
сіро...голубий

Г. Народно...визвольний, червоно...брунатний,
історико...культурний

Д. Військово...морський, мовно...стильовий,
первісно...общинний

11. У якому з варіантів усі три слова іншомовного походження пишуться з апострофом?

А. Миш...як, б...юджет, ф...юзеляж

Б. П...єдестал, ін...екція, Руж...є

В. Ад...ютант, р...юкзак, кар...єра

Г. Прем...єр, Барб...є, Г...юго

Д. Б...язь, інтерв...б, торф...яний

12. Знайдіть слово, у якому наголос поставлено неправильно:

А. Причіп

Б. Приріст

В. Тонкий

Г. твердий
Д. Завдання

Варіант 27

1. Знайти варіант, у якому слово затранскрибовано правильно фонетичною транскрипцією.
 - А. [небездога́нно]
 - Б. [не^нбе^нздога́н:о]
 - В. [небе^нздоган:о]
 - Г. [не^нбездоган:о]
 - Д. [небездоган:о]
2. Знайти приголосний шумний глухий м'який звук:
 - А. [с]
 - Б. [т']
 - В. [п]
 - Г. [н']
 - Д. [з]
3. Знайти варіант, у якому всі терміни стосуються графіки.
 - А. Графема, алфавіт, курсивна літера
 - Б. Літера, відміна, звук
 - В. Апостроф, відмінок, афікс
 - Г. Фонема, друкована літера, речення
 - Д. Слово, фонема, фраза
4. Скільки букв із алфавіту було вилучено на початку XVIII ст. За реформи Петра I?

А. 5

Б. 6

В. 7

Г. 8

Д. 9

5. У якому слові 7 букв і 7 звуків?

А. Речення

Б. Оченята

В. Староста

Г. Грають

Д. Обіцяють

6. Хто з учених-фонетистів налічував лише 5 голосних (|o|, |a|, |y|, |i|, |e|) фонем в українській мові?

А. М. Г. Йогансен

Б. О. Н. Синявський

В. М. А. Жовтобрюх

Г. Н. І. Тоцька

Д. П. П. Коструба

7. Знайдіть слово, у якому наголос поставлено неправильно:

А. Гетьма́нщина

Б. Галушки́

В. Дичина́

Г. Дрова́

Д. Допі́зна

8. У якому варіанті прийменники пишуться через дефіс?

А. По...між, по...перед, з...поміж

Б. З...під, із...за, з...посеред

В. З...над, по...під, по...за

Г. По...над, з...проміж, із...під

Д. Під...кінець, під...час, з...перед

9. У поданих словах пропущено літери е, и або і. В якій групі усі слова мають однаковий префікс?

А. Пр...звище, пр...рва, пр...звисько

Б. Пр...пічок, пр...подібність, пр...словник

В. Пр...ярок, пр...кордонний, пр...мудрий

Г. Пр...йменник, пр...ніжний, пр...чіп

Д. Пр...хороший, пр...сікти, пр...близити

10. Приголосна фонема, яzikова, задньозикова, зімкнена, зімкнена чиста, шумна, глуха, тверда – це...

А. |к|

Б. |г|

В. |г|

Г. |х|

Д. |й|

11. Знайти варіант, у якому в усіх словах відбувається дисиміляція.

А. Святий, вокзал, сад

Б. Рушниця, мести, хто

В. Узгір'я, велич, молотьба

Г. Вогко, Гандзя, стіна

Д. Життя, завітчати, кігті

12. Знайти варіант, у якому в словах відбувається чергування.

А. Сидіти, ходити, любити

Б. Закон, очерет, комар

В. Декрет, місто, море

Г. Сонце, степ, помідор

Д. Сіно, віра, шахта

Варіант 28

1. Початок фонологічного періоду в україністиці датується...

А. 1818 р.

Б. 1931 р.

В. 1972 р.

Г. 1798 р.

Д. 1927 р.

2. Скільки в сучасній українській літературній мові щілинних, або фрикативних приголосних звуків?

А. 3

Б. 13

В. 6

Г. 4

Д. 9

3. Знайдіть приголосний шумний шиплячий звук.

А. [ш]

Б. [дз]

В. [г]

Г. [р]

Д. [б]

4. Хто з учених-мовознавців зміни звуків у мовному потоці називає асимілятивними змінами?

А. Н. І. Тоцька

Б. М. А. Жовтобрюх

В. М. Ф. Наконечний

Г. П. П. Коструба

Д. О. Н. Синявський

5. У якій групі слів кожній букві відповідає один звук?

А. Край, річка, літо, коза

Б. Рід, весна, рот, дзвін

В. Піччю, книга, звичайний, ніччю

Г. Океан, країна, яблуко, пісня

Д. Хата, вода, кіт, день

6. Буква ї позначає два звуки:

А. Після голосного

Б. Після м'якого знака

В. Завжди

Г. Після апострофа

Д. Після приголосного

7. У якому з варіантів слово затранскрибовано правильно?

- А. [стеішка]
- Б. [стеж^шка]
- В. [стеш^жка]
- Г. [стежка]
- Д. [стејжка]

8. Знайдіть слово, у якому наголос поставлено неправильно:

- А. Помовчати
- Б. Приятель
- В. Злеґка
- Г. Терпкий
- Д. Чисельний

9. У якому з варіантів серед слів, що пишуться через дефіс, є зайве слово?

- А. Світло...сірий, член...кориспонтент,
південно...західний
- Б. Червоно...гарячий, соціал...демократ,
українсько...словацький
- В. Глухо...німий, воле...любний, дерево...обробний
- Г. Важко...хворий, ново...утворений, вище...казаний
- Д. Суспільно...корисний, хімічно...зв'язаний,
абсолютно...сухий

10. У якому варіанті всі слова пишуться з апострофом?

- А. Черв...як, дит...ясла, св...ятковий
- Б. Медв...яний, роз...юшити, жаб...ячий

- В. Мавп...ячий, міжгір...я, рум...яний
Г. Комп...ютер, без...язикий, знічев...я
Д. Тъм...яний, В...ячеслав, з...єднаний
11. У якому з варіантів усі слова пишуться без м'якого знака?
- А. Прос...ба, бас...кий, л...ох
Б. Перевір...те, ін...ший, ріж...те
В. Хар...ків, перукарен..., гал...чення
Г. Бал...ці, чотир...ох, різ...бяр
Д. Т...мяний, медал...йон, гедз...
12. Знайдіть слово, у якому наголос поставлено неправильно:
- А. Адрéса
Б. Вісімдеся́т
В. Донька́
Г. За́мазка
Д. Розпа́д

Варіант 29

1. Робота органів мовлення регулюється:
- А. М'язовою системою людини
Б. Центральною нервовою системою
В. Скелетною системою людини
Г. Шлунково-кишковою системою
Д. Черепно-мозковою системою

2. Серед приголосних фонем знайти варіант із зімкненими:

А. |б|, |п|, |д|, |т|, |г|, |к|, |д'|, |т'|

Б. |в|, |ф|, |г|, |з|, |с|, |р|

В. |н|, |н'|, |ч|, |дж|, |ц'|

Г. |дж|, |дз|, |в|, |с'|, |с|, |ф|

Д. |п|, |з|, |дз|, |л'|, |л|

3. Знайти приголосний шумний глухий м'який звук:

А. [д']

Б. [з']

В. [дз']

Г. [й]

Д. [с']

4. У якому варіанті усі слова пишуться з буквою и?

А. Х...мія, к...сет, граф...ка

Б. Бурм...стер, б...знес, м...тропол...т

В. Лог...чний, д...изель, калм...к

Г. Арх...в, х...рург, л...ман

Д. Імб...р, к...парис, еп...скоп

5. Скільки звуків у слові Батьківщина?

А. 9

Б. 10

В. 11

Г. 12

Д. 13

6. Буква і позначає два звуки:

- А. Після приголосного
- Б. Після апострофа
- В. Після голосного
- Г. Після м'якого знака
- Д. Завжди

7. У якому варіанті є слова, у яких відбулася дисиміляція?

- А. Хто, мірошник, плести
- Б. Кузня, пісня, життя
- В. Вогкий, льотчик, сьогодні
- Г. Рілля, ремісник, узгір'я
- Д. Бджола, насіння, весілля

8. Знайдіть слово, у якому наголос поставлено неправильно:

- А. Ра́зом
- Б. Ре́шето
- В. Камба́ла
- Г. Гурто́житок
- Д. Відго́мін

9. У якому з варіантів усі три слова без **не** не вживаються?

- А. Не...скажу, не...мовля, не...більше
- Б. Не...гайний, не...похитний, не...винно
- В. Не...вільник, не...напишу, не...вблаганний
- Г. Не...має, не...довго, не...хочу
- Д. Не...впинно, не...врятує, не...знаний

10. У якому з варіантів серед слів, що пишуться через дефіс, є зайве слово?

А. Багато...тисячний, яйце...подібний, карко...ломний

Б. Хтозна...який, котрий...небудь, казна...що

В. Кисло...солодкий, темно...зелений, жовто...гарячий

Г. Політико...економічний, навчально...виховний, військово...спортивний

Д. Молочно...білий, блакитно...синій, гіркувато...солоний

11. Приголосна фонема, язикова, передньоязикова, щілинна, щілинна бокова, сонорна, тверда, ротова – це...

А. |л|

Б. |з|

В. |с|

Г. |ж|

Д. |д|

12. Якого походження термін «графіка»?

А. Латинського

Б. Грецького

В. Німецького

Г. Французького

Д. Англійського

Варіант 30

1. Скільки голосних фонем налічував в українській мові Є. К. Тимченко?

А. 5

Б. 6

В. 12

Г. 8

Д. 7

2. Що вивчається у шкільному підручнику з української мови у розділі «Орфоепія»?

А. Правила написання слів

Б. Звуки мовлення

В. Правила вимови

Г. Значущі частини слова

Д. Правила постановки розділових знаків

3. Скільки фонем у слові Батьківщина?

А. 12

Б. 11

В. 10

Г. 13

Д. 9

4. Знайти приголосний шумний глухий твердий звук:

А. [ц]

Б. [в]

В. [р]

Г. [г]

Д. [ж]

5. У якому варіанті в усіх словах у прізвищах пишеться **и**?

А. Ч...чиков, Луч...н, Абаш...дзе

Б. П...сарев, Н...колаєв, Т...тов

В. Б...лий, Дз...сь, Міклош...ч

Г. Дорож...н, М...цкевич, Ів...ч

Д. Пушк...н, Ш...мчак, Ч...ковані

6. Скільки літер в українському алфавіті?

А. 33

Б. 38

В. 31

Г. 36

Д. 32

7. Знайдіть варіант, у якому в усіх словах пишеться префікс **пре-**

А. Пр...біг, пр...стол, пр...краса

Б. Пр...мудрий, пр...зирливо, пр...освященство

В. Пр...милий, пр...ліпити, пр...хороший

Г. Пр...хилити, пр...звище, пр...пічок

Д. Пр...сісти, пр...тихий, пр...чал

8. У якому з варіантів слово затранскрибовано правильно?

А. [в'ітер]

Б. [в'ітер]

В. [в'ітир]

Г. [в'іте^нр]

Д. [віте^нр]

9. Знайдіть слово, у якому наголос поставлено неправильно:

А. Завда́ння

Б. Ви́мова

В. Одина́дцять

Г. Липкий

Д. Черговий

10. У якому з варіантів допущено орфографічні помилки?

А. Мільйон, комп'ютер, шістнадцять

Б. Троїстий, тонший, піддашшя

В. Ляний, давньоруський, кістлявий

Г. Буський, одинадцять, считати

Д. Паризький, проїзний, возз'єднання

11. У якому з варіантів серед слів, що пишуться через дефіс, є зайве слово?

А. Лікар...еколог, дівка...козир, крегінг...процес

Б. Шести...денка, шлако...блок, полу...мисок

В. Купівля...продаж, віце...президент, прем'єр...міністр

Г. Людино...день, член...кореспондент, максі...спідниця

Д. Міні...футбол, пів...аркуша, екс...чемпіон

12. Знайдіть слово, у якому наголос поставлено неправильно:

- А. Нездійснений
- Б. Кіломе́тр
- В. Соло́мина
- Г. Ра́зом
- Д. Дочка́

13. Вкажіть варіант, у якому правильно утворено форму родового відмінка іменників чоловічого роду:

- А. зібрано соняшнику; викопано цукрового буряку; обмолочено гороху; заготовлено сінажа; зібрано з гектара;
- Б. після закінчення інституту; внаслідок туману; у напрямку до Львову; щопонеділка;
- В. виконання плану; близько майдану; зроблено з воску; гарного малюнка;
- Г. без винятку; другого сорту; готуватися до екзамена; населеного пункту;
- Д. без плаща; виступ лектора; звернутися до Івана Дорошенка; багато товару.

14. Найчастіше прикметники сполучуються:

- А. з іменниками;
- Б. з дієсловами;
- В. з числівниками;
- Г. з прислівниками;
- Д. з займенниками.

15. Вкажіть правильний варіант перекладу дієслівних словосполук: Подвести итоги работы:

А. підвести підсумки роботи; Б. підбити підсумки роботи.

Применять меры: А. вжити заходи; Б. вжити заходів; В. прийняти міри.

Относится к обязанностям: А. відноситися до обов'язків; Б. ставитися до обов'язків.

16. Вкажіть варіант правильної сполучуваності слів:

А. навчальний приклад; навести приклад; показувати приклад; привести приклад;

Б. дотримувати правил; дотримувати тиші; дотримуватися поглядів; дотримуватися принципів;

В. особовий підпис; особиста симпатія; особова справа; особиста справа.

17. Вкажіть правильний варіант перекладу:

Научный работник: А. науковий робітник;

Б. науковий працівник.

Общественный долг: А. громадський обов'язок;

Б. суспільний обов'язок.

Избирательный участок: А. виборчий участок;

Б. виборча ділянка; В. виборча ділянка.

18. Принципами української орфографії є такі:

А. орфоепічний;

Б. фонетичний;

В. синтаксичний;

Г. морфологічний;

Д. соціолінгвістичний;

Е. історичний;
Ж. смисловий.

19. Вкажіть варіант, у якому правильно узгоджені іменники з числівниками:

А. півтора кілограма; два кілограма; три тонни; чотири відсотки; два з половиною місяці;

Б. одна ціла і п'ять десятих гектари; півтора року; три плуги; чотири центнери;

В. два літра; три літри; чотири з половиною тижні; одна третя аркуша;

Г. чотири гектари; півтора місяця; три з половиною місяці; два варіанти;

Д. три центнера; півтора тонни; чотири трактори; двадцять два причепа.

20. Вкажіть варіант, у якому правильно дібрані якісні прикметники:

А. великий розмір; важливе завдання; глибока криза; цікаві ідеї; сільська влада;

Б. тверді ціни; твердий ґрунт; високі ціни; вдалий вибір; приємне враження;

В. міський транспорт; вузький прохід; короткий термін; гарний на вигляд; поганий урожай;

Г. близька відстань; хороша земля; довга дорога; докладна інформація; великий прибуток.

21. Що означає термін «підтекст»?

А. емоційно-образну лексику;

Б. питальні та спонукальні речення;
В. невисловлені думки, образи, асоціації.

1. Якою повинна бути дикція при виголошенні промови:

- А. чітка, виразна, особлива;
- Б. мати надто сильне форсування голосу;
- В. повільною, з паузами.

22. Вкажіть варіант, у якому правильно подано іменники чоловічого роду у родовому відмінку однини:

- А. пріоритету, менеджмента, проспекту, інтересу, спеціаліста;
- Б. ресурсу, процесу, менеджера, прибутку, авторитету, товару;
- В. бізнеса, курсу, критерію, аргументу, кредиту, ринку;
- Г. водню, балансу, контакту, квадрату, результату, способу;
- Д. плану, стимула, договору, акта, ініціатора, обліку.

23. Іменники із значенням збірності в род. відмінку мають:

- А. закінчення -а, -я;
- Б. закінчення -у, -ю;
- В. паралельні закінчення -а, -я і -у, -ю;
- Г. закінчення -ем, ом;
- Д. закінчення -ям.

24. Вкажіть варіант, у якому правильно утворено ступені порівняння прикметників:

А. найширший, найбільш широкий, найбільш ширший, дуже широкий;

Б. доцільніший, самий доцільний, найдоцільніший, найбільш доцільний;

В. найзручніший, найменш зручний, значно зручніший, набагато зручний;

Г. найбільш зручний, найзручніший, набагато зручніший, більш зручний;

Д. найдосконаліший, самий досконаліший, найбільш досконалий, найменш досконалий.

25. Чим відрізняється літературна національна мова від загальнонародної?

А. нормативністю;

Б. професійністю;

В. лексикою;

Г. синтаксичною організацією;

Д. фонетикою.

26. Вкажіть правильний варіант перекладу:

Поставить в пример: А. поставити в (у) приклад;

Б. поставити за приклад.

Нуждаться в помощи: А. нуждаться в допомозі;

Б. потребувати допомоги.

Приняться за работу: А. взятися за роботу; Б. взятися до роботи; В. прийнятися за роботу.

27. Вкажіть варіант, у якому правильно написані складні прикметники:

А. електросиловий, суспільно-корисний, сільськогосподарський, електронно-обчислювальний, м'ясо-молочний;

Б. північно-західний, одноразовий, вище зазначений, загальнодержавний, м'ясозаготівельний;

В. агропромисловий, внутрішньогосподарський, матеріально-технічний, матеріально-відповідальний, середньодобовий;

Г. загальноосвітній, машинобудівний, нижчепідписаний, молочно-білий, діаметрально протилежний;

Д. народногосподарський, деревообробний, новоутворений, науковотехнічний, південно-східний.

28. Вкажіть правильний варіант перекладу:

Снабжать товарами: А. постачати товарами;

Б. постачати товари.

Поблагодарить директора: А. подякувати директора;

Б. подякувати директоріві.

Случилось по вине: А. трапилося з вини;

Б. трапилося по вині;

В. трапилося через провину.

29. Іменники чол. роду в дав. відмінку однини можуть мати:

А. тільки закінчення -у, -ю;

Б. тільки закінчення -ові, -еві, -єві;

В. паралельні закінчення -ові, -еві, -єві і -у, -ю.

Г. закінчення -ом;

Д. закінчення –ем.

30. Від чого насамперед залежить вибір мовної манери промовця?

А. від кількості слухачів;

Б. від попереднього виступу;

В. від характеру та емоційного змісту промови.

31. Вкажіть варіант, у якому правильно подано іменники чол. роду у родовому відмінку однини:

А. пріоритету, менеджмента, проспекту, інтересу, спеціаліста;

Б. ресурсу, процесу, менеджера, прибутку, авторитету, товару;

В. бізнеса, курсу, критерію, аргументу, кредиту, ринку;

Г. водню, балансу, контакту, квадрату, результату, способу;

Д. плану, стимула, договору, акта, ініціатора, обліку.

32. Вкажіть правильний варіант перекладу:

Назначить деловую встречу на восемь часов вечера:

А. назначити ділову зустріч на вісім годин вечора;

Б. назначити ділову зустріч на восьму годину вечора;

В. призначити ділову зустріч на восьму годину вечора;

Г. призначити ділову зустріч на вісім годин вечора.

33. Обговорення, відстоювання та пропаганда важливих суспільно-політичних ідей, сприяння

суспільному розвитку – мета мовлення:

- А. розмовного стилю;
- Б. публіцистичного стилю;
- В. художнього стилю;
- Г. офіційно-ділового стилю.

34. Вкажіть правильний варіант перекладу.

Приложитъ все усилія:

- А. прикласти всі зусилля;
- Б. прикласти всіх зусиль;
- В. докласти всіх зусиль;
- Г. докласти всі зусилля.

35. Вкажіть правильний варіант розподілу термінів за алузіями:

- А. чисельник, множення, кут, знаменник, молекула, квадрат;
- Б. драма, сюжет, персонаж, ізоляція, ямб, кульмінація;
- В. банк, баланс, кредит, дебет, обігові кошти, дивіденди;
- Г. купе, провідник, тамбур, експрес, кубрик, вагон.

36. Вкажіть правильний варіант перекладу. Получитъ образование:

- А. одержати освіту;
- Б. здобути освіту;
- В. дістати освіту;
- Г. получить освіту;
- Д. отримати освіту.

37. Вкажіть правильний варіант:

- А. воз'єднання;
- Б. дитясла;
- В. Лук'янчук;
- Г. півящика;
- Д. порятуночьок.

38. Вкажіть варіант, у якому правильно утворено форму родового відмінка іменників чол. роду.

А. зібрано соняшнику; викопано цукрового буряку; обмолочено гороху; заготовлено сінажа; зібрано з гектара;

Б. після закінчення інституту; внаслідок туману; у напрямку до Львову; щопонеділка;

В. без винятку; другого сорту; готуватися до екзамена; населеного пункту;

Г. без плаща; виступ лектора; звернутися до Івана Дорошенка; багато товара;

Д. виконання плану; близько майдану; зроблено з воску; гарного малюнка.

39. Вкажіть варіант, у якому правильно дібрані якісні прикметники:

А. великий розмір; важливе завдання; глибока криза; цікаві ідеї; сільська влада;

Б. тверді ціни; твердий ґрунт; високі ціни; вдалий вибір; приємне враження;

В. міський транспорт; вузький прохід; короткий термін; гарний на вигляд; поганий урожай;

Г. близька відстань; хороша земля; довга дорога; докладна інформація; великий прибуток.

40. Вкажіть, в якому варіанті неправильно вжиті літери г, ґ:

- А. ґрунт;
- Б. ганок;
- В. огіркoвий;
- Г. аґрус;
- Д. гніт.

41. Вкажіть правильний варіант перекладу:

Без двадцяти минут десять:

- А. без двадцяти хвилин десять;
- Б. без двадцяти хвилин десята;
- В. за двадцять хвилин десята;
- Г. за двадцять хвилин десять;
- Д. двадцять хвилин до десятої.

42. Вкажіть правильний варіант:

- А. по між;
- Б. також;
- В. хібащо;
- Г. тоб то;
- Д. із за.

43. Вкажіть варіант правильної сполучуваності слів:

А. комплект завдань; важлива задача; складна задача; вирішити задачу;

Б. навчальний приклад; навести приклад; показувати приклад; привести приклад;
В. громадянські інтереси; громадянські організації; громадянські доручення; громадянські права;
Г. дотримувати правил; дотримувати тиші; дотримуватися поглядів; дотримуватися принципів;
Д. особовий підпис; особиста симпатія; особова справа; особиста справа.
слів.

44. У якому з поданих варіантів усі іменники у родовому відмінку однини мають закінчення –а (-я)?

- А. синтаксис, гектар, понеділок;
- Б. студент, абзац, інститут;
- В. грам, плащ, відмінок;
- Г. кілок, замок, пісок;
- Д. Київ, сюжет, кодекс.

45. Вкажіть правильний варіант:

- А. всього на всього;
- Б. кінець-кінцем;
- В. ледве-ледве;
- Г. поможливості;
- Д. поперше.

Основна література

- Антисуржик. Вчимося ввічливо поводитись і правильно говорити / За загальною редакцією О. Сербенської: Посібник. – Львів : Світ, 1994. – 152 с.
2. Антоненко-Давидович Б. Як ми говоримо. – К. : Наукова думка, 1991. – 256 с.
3. Бабич Н. Основи риторики / Н. Бабич. – Чернівці : ЧНУ, 1999. – 312 с.
3. Безпояско О. К., Городенська К. Г., Русанівський В. М. Граматика української мови. Морфологія: Підручник. – К. : Наука, 1993. – 336 с.
4. Берн Э. Игры, в которые играют люди: Психология человеческих взаимоотношений. – Екатеринбург, 2000. – 180 с.
5. Бортняк А. А. Ну що б, здавалося, слова... Бесіди про культуру української мови / А. А. Бортняк. – К. : Наука, 1994. – 257 с.
6. Введенская Л. А., Павлова Л. Г. Человеческое слово могучее. – М. : Просвещение, 1984. – 168 с.
7. Вихованець І. Р. Граматика української мови. Синтаксис: Підручник. – К. : Наукова думка, 1993. – 368 с.
8. Вихованець І. Р. Таїна слова / І. Р. Вихованець. – К. : Освіта, 1990. – 284 с.
9. Гольдин В. Е. Речевой этикет / В. Е. Гольдин. – М. :

Просвещение, 1983. – 109 с.

10. Гримич М., Непийвода Н. Українська мова щодня: Початковий рівень: Навч. посібник. – К., 1998. – 160 с.

11. Гринчишин Д. Г., Сербенська О. А. Словник паронімів української мови – К. : Слово, 2008. – 222 с.

12. Громовий В. Мистецтво живого слова. – Кіровоград : Укр. гімназія, 1999. – 150 с.

13. Донченко О., Романенко Ю. Архетипи соціального життя і політика: Монографія. – К., 2001. – 125 с.

14. Дорошенко С. І. Основи культури і техніки усного мовлення: Навчальний посібник. – Харків : ОВС, 2002. – 144 с.

15. Зубенко Л. Г., Немцов В. Д. Культура ділового спілкування: Навч. посібник. – К. : Ексоб, 2000. – 200 с.

16. Иванова С. Ф. Специфика публичной речи. – М. : Просвещение, 1993. – 216 с.

17. Іванченко Р. Г. Літературне редагування / Р. Г. Іванченко. – К. : Либідь, 1993. – 242 с.

18. Караванський С. Пошук українського слова або боротьба за національне «я». – К. : Видавничий центр «Академія», 2001. – 240 с.

19. Караванський С. Секрети української мови / С. Караванський. – К. : Либідь, 1994. – 152 с.

20. Козачук Г. О. Українська мова. Практикум. Навчальний посібник / Г. О. Козачук. – К. : Вища школа, 1991. – 398 с.

21. Костенко Л. Гуманітарна аура нації або дефект головного дзеркала / Л. Костенко. – К. : Освіта, 1999. – 125 с.
22. Новий російсько-український словник-довідник / Уклад. : С. Я. Єрмоленко, В. І. Єрмоленко, К. В. Ленець, Л. О. Пустовіт. – К. : Наукова думка, 1996. – 783 с.
23. Овчиннікова А. П'ять кроків до гарної мови: Мовна комунікація: техніка мовлення / Під. ред. А. Ю. Цофнаса. – Одеса : ОКФА, 1997. – 184с.
24. Огієнко І. Українська культура: Коротка історія культурного життя українського народу / І. Огієнко. – К. : Наукова думка, 1992. – 254 с.
25. Орфографічний словник української мови: Близько 120 000 слів / Уклад. : С. І. Головащук, М. М. Пешак, В. М. Русанівський, О. О. Тараненко. – К. : Вища школа, 1994. – 864 с.
26. Павлова Л. Г. Спор, дискуссия, полеміка / Л. Г. Павлова. – М. : Просвещение, 1993. – 224 с.
27. Пентилюк М. І. Культура мови і стилістика /М. І. Пентилюк. – К., 1994. – 240 с.
28. Пономарів О. Д. Культура слова. Мовностилістичні поради / О. Д. Пономарів. – К. : Либідь, 1999 – 205 с.
29. Пономарів О. Д. Стилістика сучасної української мови / О. Д. Пономарів.. – К. : Либідь, 1993. – 256 с.
30. Свинцов В. И. Логические основы редактирования

текста / В. И. Свинцов. – М. : Книга, 1972. – 320 с.

32. Свинцов В. И. Смысловый анализ текста / В. И. Свинцов. – М. : Книга, 1979 – 334с.

33. Серебрянська О. А. Культура усного мовлення. Практикум / О. А. Серебрянська. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 216 с.

Допоміжна

1. Словник антонімів української мови // За ред. Л. С. Паламарчука. – К., 1987. – 190 с.

2. Сопер П. Основы искусства речи / П. Сопер. – М. : Прогресс, 1992. – 188с.

3. Токарська А. С., Кочан І. М. Культура фахового мовлення правника: Навч. посібник. – Львів : Світ, 2003. – 312с.

4. Ужченко В. Д. Народження і життя фразеологізму / В. Д. Ужченко. – К., 1988. – 128 с.

5. Український правопис / АН України, Ун-т мовознавства ім. О. О. Потебні; Інститут української мови. – 4-тє вид., випр. й доп. – К., 1993.

6. Фразеологічний словник української мови: У двох томах. / Уклад. В. М. Білоноженко та ін. / АН України, Інститут української мови. – К., 1993.

7. Крысин Л. П. Речевое общение и социальные роли говорящих // Социально-лингвистические исследования. – М. : Наука, 1976. – С. 54–56.

8. Почепцов Г. Г. Слушатель и его роль в актах речевого общения / Г. Г. Почепцов // Языковое общение: Единицы и регулятивы: Межвузовский сборник научных трудов. – Калинин, КГУ, 1987. – С.43–50.

Інформаційні ресурси

1. <http://moodle.mnu.mk.ua/course/category.php?id=115>;
логін: zaws143; пароль: 7L8=H?Mm>aXj.
2. Антисуржик. Вчимося ввічливо поводитись і правильно говорити / За загальною редакцією О. Сербенської : Посібник. – Л., 1994. – 152 с. (10)
3. Антоненко-Давидович Б. Як ми говоримо / Б. Антоненко-Давидович. – К., 1991. – 256 с. (20)
4. Безпояско О. К., Городенська К. Г., Русанівський В. М. Граматика української мови. Морфологія: Підручник. – К., 1993. – 336 с.
5. Вихованець І. Р. Граматика української мови. Синтаксис: Підручник / І. Р. Вихованець. – К., 1993. – 368 с. (44)
6. Гримич М., Непийвода Н. Українська мова щодня: Початковий рівень: Навч. посібник. – К., 1998. – 160 с.
7. Гринчишин Д. Г., Сербенська О. А. Словник паронімів української мови / Д. Г. Гринчишин, О. А. Сербенська. – К., 2008. – 222 с. (5)
8. Дорошенко С. І. Основи культури і техніки усного мовлення: Навчальний посібник / С. І. Дорошенко. –

Харків : ОВС, 2002. – 144с. (9)

9. Козачук Г. О. Українська мова. Практикум. Навчальний посібник / Г. О. Козачук. – К., 1991. – 398 с. (25)

10. Новий російсько-український словник-довідник / Уклад.: С. Я. Єрмоленко, В. І. Єрмоленко, К. В. Ленець, Л. О. Пустовіт. – К., 1996. – 783 с. (3)

11. Орфографічний словник української мови: Близько 120 000 слів/ Уклад. : С. І. Головащук, М. М. Пещак, В. М. Русанівський, О. О. Тараненко. – К., 1994. – 864 с. (11)

12. Пентилюк М. І. Культура мови і стилістик / М. І. Пентилюк. – К., 1994. – 240 с. (56)

13. Пономарів О. Д. Культура слова. Мовностилістичні поради / О. Д. Пономарів. – К. : Либідь, 1999 – 205 с. (6)

14. Пономарів О. Д. Стилїстика сучасної української мови / О. Д. Пономарів. – К. : Либідь, 2000. – 256 с. (72)

15. Серебрянська О. А. Культура усного мовлення. Практикум / О. А. Серебрянська. – Центр навчальної літератури, 2004. – 216 с. (14)

16. Токарська А. С., Кочан І. М. Культура фахового мовлення правника: Навч. посібник / А. С. Токарська, І. М. Кочан. – Львів : Світ, 2003. – 312 с. (57)

17. Фразеологічний словник української мови: У двох томах. / Уклад. В. М. Білоноженко та ін. / АН України, Інститут української мови. – К., 1993.